NEJVĚTŠÍ ZNAČKOVÁ ŠTĚRBA PRODEJNA JÍZDNÍCH KOL AUTHOR®
VYŽÁDEJTE SI BAREVNÝ KATALOG - ŠTĚRBA, Sezimova 10, 140 00 Praha 4, tel.: (02) 692 49 21, 692 38 80, e-mail: rsterba@volny.cz, info splátky: 0800 159 235, 0602 383 232

6 2001 Ročník V. DOBRODRUH ZDARMA
MĚSÍČNÍK PRO AKTIVITY V PŘÍRODĚ

TREKKING V BULHARSKU

Když se řekne Bulharsko, vybaví se mnohým moře. Nakonec, po dlouhá léta to byla jedna z mála alternativ, jak se dostat za hranice všedních dnů, a pobřeží Černého moře bývalo Čechy doslova okupované. Avšak sluníčkem vyhřáté pobřeží není tím jediným, co tato balkánská země nabízí. Neméně zajímavé a malebné jsou i místní hory, které se táhnou doslova celou zemí.

Kromě dvou velkých nížin – Podunajské a Dolnotrakijské – tu není prakticky nic jiného než pořádné kopce, pro horské turisty doslova ráj. Ačkoli dnes můžete cestovat, kam jen chcete, a z pohledu atraktivity se může jevit bývalý komunistický blok jako z nouze ctnost, jsou tyto země v mnohém zajímavé. Bulharsko je stále ještě turisty zemí opomíjenou, kde naleznete především klid.

Bulharskem se táhne několik horských masivů, z nichž největší je Stará planina, které domácí říkají Balkán a která prochází od pobřeží napříč celým státem až na území sousední Jugoslávie. Nejkrásnější pohoří však najdeme na jihu – Rila, Pirin a Rodopy jsou tím nejhezčím, co zde můžete navštívit. Tyto horské masivy se táhnou ve výšce do téměř tří tisíc metrů nad mořem a jsou protkány sítí silniček, cest a stezek. Co je příjemné, funguje zde celkem spolehlivě značení a především turistické značky, podle kterých se bez problémů orientujete. Od věci není ani fakt, že se zde lámanou čecho-ruštinou domluvíte celkem bez problémů.

Pro naši výpravu jsme si vybrali právě pohoří Rila, což znamená doslova „plná vody“. Toto pohoří je protkané potoky a říčkami, na vrcholcích najdete ledovce a mnoho horských ples. Díky klimatu jsou zdejší kopce hodně lesnaté a i ve vyšších nadmořských výškách, kde nejsou stromy, porostlé úžasnou zelení.

JAK CESTOVAT?

Přepravit se do Bulharska se dá několika způsoby – letecky, autobusem nebo vlastním vozidlem. Přímý železniční spoj se nám nepodařilo odhalit a je-li nějaký, bude nejspíš hodně komplikovaný. Co je však pozitivní, cestovat můžete každý den. Jste-li movitější, je nasnadě letecká doprava do hlavního města Sofie nebo černomořského přístavu Burgasu, cena letenky se zpáteční cestou je kolem osmi tisíc. Chcete-li šetřit, je k dispozici autobusová doprava, kterou organizuje denně hned několik společností. Lístek tam a zpět přijde na necelých 2500 korun, což je celkem lidovka.

Možné je i jet vlastním autem a mít větší možnost pohybu, eventuálně mobilní základnu, což vám umožní dělat túry nalehko bez batohů. Pokud hodláte cestovat autobusem a dále pak do hor, můžete využít místní železnici, která funguje v jižním směru celkem spolehlivě. Vlaky jezdí každou hodinu, ceny jsou ve srovnání s tuzemskem vyloženě směšné. Pro dopravu v samotných horách můžete využít četných soukromých dopravců, kteří vás dodávkou dopraví až do konkrétní horské chaty. Problematické je vybavit se na cestu podrobnými mapami, které u nás nejsou příliš k sehnání, mnoho nepomůže ani internet. Jediné, co spolehlivě seženete, jsou podrobnější automapy, které vám ale pomůžou jen v základní orientaci. Pro zvolení konkrétní trasy je dobré se informovat. Nám se to podařilo v pobočce Bulharského turistického svazu, kde nám poradili, vybavili nás podrobnými mapami a dokonce vybrali konkrétní trasu.

BEZPEČNOST A JÍDLO

Cesta na Balkán vzbuzovala mnoho obav. Nevěděli jsme, co nás čeká cestou ani na místě, zda bude nutné solit úplatky celníkům a policistům, jestli bude co jíst atd. Nutno říci, že Bulharsko nás velice příjemně překvapilo ve všech směrech. Pokud jde o celníky, měli jsme mnohem větší problémy se Slováky a Maďary, kteří nás šacovali, jestli něco nepašujeme. Na bulharských hranicích byla celkem pohoda. Stejně tak jsme nepřišli do styku se žádným prohnilým úředníkem ani gangsterem. Bulhaři si velice dobře uvědomují, že turistika je jedním z mála příjmů pro jejich těžce zkoušené hospodářství, takže putující cizozemce ctí jako svaté krávy. Těžko říci, jestli jsme měli jenom štěstí, ale katastrofické vize a varování, kterými nás krmí česká komerční média, nám připadaly značně přetažené.

Kvanta jídla, které tvořilo největší část naší bagáže, jsme mohli v klidu nechat doma. I v nejvýše položené horské chatě, kam jsme se dostali – Sedm jezer ve výšce 2500 m – jste si mohli koupit colu a snickrse a stejně tak i teplé jídlo, vše levnější než v české venkovské hospůdce. Postaráno bylo i o veganskou část naší expedice. Stejně tak nocleh v chatě za čtyři marky činil zbytečným tahání stanů, karimatek, vařičů a další expediční výbavy. Obecně lze říci, že na místě se lze vybavit prakticky čímkoliv a obchody najdete i v menších městech a vesničkách.

➡ *Pokračování na str. 3*

RADOSLAV UZUNOV: BALKÁNSKÝ DOBRODRUH

S Radem jsme se seznámili v Bulharsku u moře, nikoli během cesty po místních horách, což je charakteristické pro naše povídání. Po putování pohořím Rila jsme se stáhli k moři a odpočívali po namáhavých horských túrách, váleli se v písku a oddali se nekompromisnímu nicnedělání.

Životní osudy tohoto chlapíka jsou více než zajímavé, pro našince v mnohém nepochopitelné, ale to už je nakonec pro balkánský prostor charakteristický prvek. Na okraj musíme říci, že lidé zde žijí v mnohem skromnějších podmínkách, jezdí v moskvičích, košíky v samoobsluhách nejsou tak vrchovaté a jsou oblasti, kde je třeba sedmdesátiprocentní nezaměstnanost. Navzdory tomu, že zde lidé žijí doslova na hranici bídy, žijí v podstatě velice spokojeně a berou věci s balkánskou pohodou, která je pro nás zvláštní.

Radoslav vystudoval historický směr na pravoslavné teologické fakultě, je mu 27 let a pochází z města Thrgovište v jihovýchodním Bulharsku. Fakt, že se jedná o duchovního, celou naši výpravu dobře pobavil – je hojně tetovaný, má v obočí percing a jeho oblíbená hudba je hard core. Zajímavý je především jeho životní styl. Navzdory svému vzdělání pracuje v hlavním městě Sofii na jednom z hlavních „pazarů“ (tržišť) v obchůdku s uměleckými předměty. Coby brigádník zde pracuje od pozdního podzimu do jara, zbytek roku se toulá po horách, ať pěšky nebo na kole, nebo se válí u moře. Tato skutečnost mnou hluboko otřásla. Ačkoli vydělá nepoměrně méně peněz než kdokoli z naší výpravy (polovina nezaměstnaných), má celou hezčí půlku roku jen a jen pro sebe, zatímco my – Evropané – jsme rádi, když se urveme doslova na několik dní. Na vině je především fakt, že je zde stále ještě velmi lacino (ačkoli třeba cena jídla se pomalu blíží našim podmínkám), takže zde lze vyžít i s omezenými prostředky.

Radoslav nám slíbil, že se na nás přijede podívat do Čech. Pravda je, že jsme jako všechny sliby i tento brali trochu na lehkou váhu, ale on doopravdy přijel a strávil v Čechách celé dva týdny. Za tu dobu jsme si stačili popovídat o všem možném. Jeho názory a postřehy, které se týkají nejen Balkánu, ale i nás samých, vám nyní přinášíme.

➡ *Pokračování na str. 7*

spodní prádlo

sensor FUNKČNÍ SPODNÍ PRÁDLO
ponožky

DISTRIBUCE: ULTRASPORT - Kpt. Jaroše 14, 568 02 Svitavy, tel.: 0461/53 09 83, fax: 0461/54 17 14, e -mail: ultrasport@ti.cz, www.ultrasport.cz • ČESKÝ RÁJ - Outdoor sport, Nerudova 616, 293 01 Mladá Boleslav, tel.: 0326/72 33 84

KNEISSL & FRIENDS.
PRODUCTS FOR FRIENDS.

BACKPACKING

SILVRETTA

TREKKING

NEPAL GTX

YATNA GTX

MT. TREKKER

OBERALP

ZERMATT

MT. TRAIL

MT. TRAIL GTX

HIKING

TUAREG GTX

OUTBACK

SCOUT GTX

MULTIFUNCTION

THUNDER MID GTX

THUNDER LOW GTX

BLADE MID

BLADE LOW

HAWK

SCORPIO

TRAVEL

TRAVEL LOW CUT

TRAVEL SANDAL

STYLE JR.

ARC JR.

Obchodníka ve Vaší blízkosti Vám doporučí:
Sport Koncept s. r. o., E-mail: sportkoncept@tiscali.cz, tel.: 02 / 6394 0221-2, fax: 6394 0222 / www.kneissl-and-friends.com

Raichle

TREKKING v BULHARSKU

Oblast Sedmi jezer v Rile

➡ *Dokončení ze str. 1*

RILA

Jak jsme již řekli, pro trekking je zde lokalit požehnaně. My jsme si vybrali tu nejmalebnější – pohoří Rila. Samotnou trasu jsme začali po přesunu vlakem ze Sofie v městě Dupnica (dříve Stanke Dimitrovo), odkud jsme se vydali směrem k lázeňskému městečku Sapareva Banja. Teprve tady se začaly kopce pořádně zvedat. Ihned nás odchytil místní autodopravce se svým tranzitem a nabízel vyvezení na horu za deset leva (tedy marek, kurs je právě jedna ku jedné). Zdálo se nám to vlezlé, a tak jsme radši volili prohlídku městečka. Dopravce lapil skupinku pěších dojče turist a odfičel. Po dobrém obědě a studeném pivku jsme trochu změkli a další autodopravce, který chtěl už jen osm marek, byl náš. Jak moudrý krok jsme učinili. Když jsme viděli jaké převýšení bychom museli zvládnout, tak jsme si pogratulovali. Už z toho, co jsme viděli v autě, nás chytaly závratě. Vylodili jsme se u turistické chaty Pionýrská ve výšce asi 1700 metrů a začali výstup. Ten den jsme se vydrápali do výšky 2500 metrů, přičemž jsme urazili asi osm kilometrů. Bylo to stále strmě nahoru, zpočátku po lesních cestách, posléze začaly stromy ustupovat kosodřevinám, nízkým křovinám, až jsme se dostali k Sedmi jezerům, kde byla jen tráva a sníh. Zpočátku se k nám přidala smečka pěti psů, kteří nás doprovázeli několik kilometrů, ale když viděli, že nic nekápne, vykašlali se na nás. Místní lidé, znalí terénu, chodili zásadně na lehko a při pohledu na naše zavazadla jen uznale kývali hlavami s konstatováním, že to bereme fakt vážně. Vůbec, celou dobu jsem měl dojem, že jsme pro místní výborná atrakce. Těsně před setměním jsme padli na ústa u krásného horského plesa, vybalili stany a spočinuli spravedlivým a tvrdým spánkem.

Okolí Sedmi jezer, kam jsme se dostali, je něco úžasného, nevídaného. Jak jsme se dozvěděli, řádí tu jakási sekta koupačů ve slunci, kteří tu lítají nazí, v létě se jich tu údajně schází i několik set. Neměli jsme ale štěstí a tahle show nás minula, možná se taky koupou hned ráno. Tady jsme se taky dostali na nejvyšší bod naší expedice – Otovišky vrch (2696 m). Pak se před námi otevřela obrovská náhorní plošina, končící v nedohlednu, kde se pásli koně. Na jejím konci (zdolávali jsme ji asi hodinu) u chaty Ivan Vazov jsme poprvé viděli místní horskou službu. Ti týpci byli opravdu dost ostří a když jsme k nim dorazili, dali každému z nás nevinně vypadající plastový kalíšek s obsahem nebezpečné rakije. Na chvíli jsme se odložili a dali ještě pár kelímků a oběd. Horalové nás přemlouvali, ať zůstaneme, že večer pořádně zakalíme a brzo ráno se vydáme na lov horských koz. Když jsme s touto alternativou seznámili veganskou část výpravy, popadla je taková hrůza, že nás přinutili ihned odejít a uháněli jsme odtamtud dalších pět hodin, tentokrát z kopce dolů.

Nakonec jsme dorazili ke zdem Rilského monastyru, což je asi nejslavnější pravoslavný klášter v zemi. Tady jsme se odložili na několik dní a z toho všeho se vzpamatovávali. Dávali jsme si už jen kratší věci v okolí, koukali na pravoslavné bohoslužby a váleli se u nádherného horského potoka. Když to shrnu, tak moje doporučení zní: rozhodně to nedělejte jako my. Když se vydáte do těchto hor, udělejte si základnu na nějaké horské chatě, kterých je tu dost a choďte v pohodě na lehko. Nocleh za čtyři marky na noc nikoho nepoloží a užijete si to bez asketických zážitků.

DALŠÍ MOŽNOSTI

Když už jsme u tras, velice vhodným místem je samotné hlavní město Sofie, které je mimochodem nejvýše položeným hlavním městem v Evropě a hned za okrajovými sídlišti se zvedá pohoří Vitoša až do výšky 2300 m. Z města jezdí čtyři lanovky – dvě sedačkové a dvě kabinové, které vás vyvezou do výšky 1348, 1837, 1920 nebo 2277 metrů.

Rilski monastyr

Jestli máte rádi moře, dají se dobré túry vychytat přímo od pobřeží. Jeli jsme opět vlakem (cena místenky ze Sofie do Burgasu přijde asi na 180 Kč) a zase soukromým mikrobusem až k tureckým hranicím (5 marek osoba). Tato oblast byla za totáče zapovězená a turistický ruch se do ní dostal až v devadesátých letech. Odložili jsme se nedaleko historické Achtopole v klidné vesničce Sinemorec. Od moře se tu táhne pohoří Strandža, které se několik kiláků od pobřeží zvedá na 500 metrů a vlní dál do vnitrozemí. V Sinemorci ústí do moře řeka Veleka, kterou lemuje hustá džungle. Pohořím se táhne spousta stezek, které vás v okolí řeky dovedou až do jednoho z nejkrásnějších historických měst v zemi – Malko Tarnovo. Celkem má tento trip asi 60 km a určitě stojí za to – hustý les, členitý, nikoli však smrtelný terén a hlavně moře na dostřel.

Při našich toulkách jsme narazili i na další pozoruhodné místečko. Ve východní části pohoří Rila je velké horské jezero Belmeken (2200 m), kde si bývalé NDR blahé paměti postavilo nadmořské sportovní středisko. Tento komplex obsahuje prakticky vše – hotely, posilovny, sauny, veslařský kanál, krytý bazén, rehabilitační centrum a bůhví, co ještě. Těsně před naším příjezdem tady probíhalo mistrovství světa v letním biatlonu, což je jízda na kole s flintou na zádech.

CO NA ZÁVĚR?

Bulharsko se nám líbilo, už kvůli tomu, že se tu dá vegetit za pusinku. Poměrně drahé je pivo, které vychází skoro jako u nás, ale jeho úroveň je docela slušná, nám se nejvíce líbila značka Kamenitza. Pokud jde o jídlo, v hospodě vydatně poobědváte tak za dvě tři marky, ale faktem je, že jsme si dávali i pizzu v přepočtu za 12 českých chechtáků. Záleží na místě, jednou jsme ulítli, nedali pozor a dali si pstruha za 20 mařen. Kuchyně je velmi rozmanitá, bohatá na zeleninu a pro našince v mnoha ohledech exotická. S kvalitou jídla jsme problém neměli, což je možná dané tím, že jsme se necpali do turistických středisek, kde je to cenově údajně docela mizerný. Počítejte také s tím, že jako cizince se vás každý bude snažit natáhnout. Jestli se ptáte, kdy se do Bulharska vydat, pak počítejte s tím, že léto je hodně teplé, mimochodem čtyřicítky nejsou žádný div, pak je lepší odložit se u moře, nebo ve větší výšce. Nejvíce nám byl doporučován podzim, kde stále ještě funguje vlažné letní počasí a pořád se dá cachtat v moři. V jižních částech země se dá chodit i během nejtužších zimních měsíců, teploty tam bývají kolem 15 stupňů.

– stv –

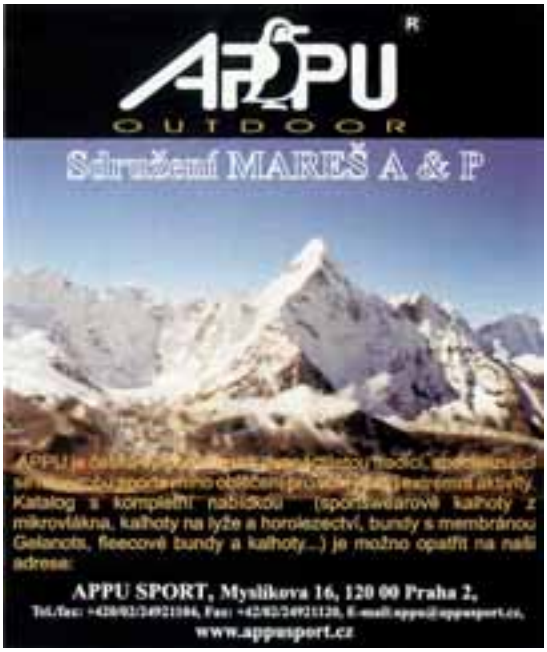

INZERCE

HIKO – vše pro vodáky – turisty, rafting, slalomáře, surfaře, jachtaře…

Voda a vodní prostředí nás provází celým životem bez ohledu na věk, pohlaví či společenské postavení. Sportovní odvětví tak či onak spojená s vodou patří k velmi oblíbeným pohybovým aktivitám. Bez putování po Lužnici, Vltavě, Ohři, Sázavě či jiné řece si mnoho jedinců a rodin nedovede představit léto a českou vodáckou dovolenou by za přímořské letovisko neměnili ani zadarmo. Vodácké sporty mají u nás dlouhou tradici a více než solidní základnu – svědčí o tom mnoho medailí z mezinárodních soutěží, mistrovství Evropy i světa a v posledních letech sportovním fanouškům jistě neunikly medaile Štěpánky Hilgertové, Lukáše Pollerta a Martina Doktora z olympijských her.

Odpovídá široké popularitě vodáckého sportu i nabídka vodáckého vybavení? Při takové vodácké základně je v Čechách jistě mnoho zájemců – potenciálních zákazníků. Jedním z velkých výrobců a prodejců vybavení pro vodní sporty je firma HIKO sport. Vyptávali jsme se Ivana Hilgerta, spolumajitele firmy:

„K výrobě vodáckého vybavení jsme se dostali přes naší vlastní vodáckou kariéru. Ostatně rodina Hilgertů je s divokou vodou svázána již několik generací a jméno mého bratra Luboše a jeho ženy Štěpánky, již dvojnásobné olympijské vítězky, asi bude čtenářům Dobrodruha známější. Já i Marcela jsme aktivně jezdili vodní slalom (Marcela Hilgertová je druhou majitelkou firmy HIKO sport, firma je tedy výlučně česká a s českým kapitálem – pozn. red), a i většina mých spolupracovníků z firmy patří k aktivním vodákům. Počátek naší firmy je vlastně trochu úsměrný – když byla manželka v jiném stavu, měla pocit, že nemá co dělat a zkusila doma ušít pár vodáckých bund – pro nás a pro kamarády z oddílu. Bundy se líbily, další kamarádi si objednávali jejich ušití a najednou to u nás v obýváku vypadalo jak v textilní výrobně. Pomohla nám Dana Chládková, americká slalomářka českého původu, která má také svoji malou firmu – zaslala nám pár základních materiálů a také nějaké střihy – začali jsme tedy v této oblasti podnikat, zprvu jsme šili pouze bundy, pak se přidávaly plovací vesty a další sortiment, firma rostla. Začínali jsme doma v obýváku, pak jsme měli pronajatý prostor na vysokoškolské koleji Blanice, s dalším nárůstem jsme se přestěhovali do Uhříněvsi, kde máme v současné době kanceláře, sklady a menší "příruční" dílnu. Hlavní část naší výroby probíhá v Mníšku pod Brdy. Naše nabídka je v současnosti velmi široká – bez nadsázky lze prohlásit, že když zájemce o vodácký sport vstoupí do naší prodejny, odejde vybaven kompletně od hlavy k patě. Nabízíme plovací vesty, vodácké bundy, neoprénové obleky, suché kombinézy, špricdeky a špricbundy, neoprénové boty, rukavice, čepičky a další doplňky, záchranné systémy, suché vaky, helmy, pádla, zastupujeme i výrobce lodí... Vzory a modely výrobků si navrhujeme sami, při testování výrobků spolupracujeme s mnoha vynikajícími vodáky a přihlížíme k jejich připomínkám, takže naše výrobky skutečně vycházejí z potřeb svých uživatelů. Některé doplňky vodáckého vybavení jsme začali kupovat od českých i zahraničních dodavatelů, další položky si necháváme ušít podle našich designových a technických specifikací u jiných výrobců – kdybychom realizovali výrobu pouze v našich dílnách, nikdy bychom nemohli vodákům nabídnout takto kompletní sortiment. Velká část naší produkce je určena na export – přibližně 70 % vyvážíme. Zahraniční vodáci požadují především naše plovací vesty, kde se při vší skromnosti hrdě řadíme ke špičkovým evropským výrobcům, v zahraniční konkurenci obstojí i naše bundy a další výrobky. Zejména v alpských zemích či ve Skandinávii můžete potkat mnoho vodáků, kteří spokojeně používají naše vybavení. V přímořských zemích je velký zájem o naše suché kombinézy, ve kterých jezdí především jachtaři a námořní kajakáři. Své zastoupení, generálního dovozce, máme v 17 evropských zemích, ale i na Novém Zélandu, v Austrálii či v Japonsku, něco málo prodáváme i do jižní Ameriky. V některých letech se daří více, v jiných méně, ale náš export stabilně vzrůstá přibližně o 20 % ročně, firma velmi slušně expanduje. Solidně si vedeme i na tuzemském trhu, zákazníci oceňují náš příznivý poměr ceny k užitné hodnotě, design výrobků vycházející z praktických potřeb uživatelů, širokou nabídku a pestrost vzorů i naše speciálně profilované výrobky pro různé druhy vodáckého sportu. Mnoho "fajnšmeků, si u nás nechává vyrábět i oblečení na míru. V posledních letech si získalo značnou popularitu mezi jezdci i mezi diváctvem rodeo na divoké vodě. Snažíme se pomoci organizátorům závodů v této nové nadějné disciplíně – jsme tedy generálním sponzorem a letošní ročník rodeových závodů nese název Hiko rodeo Tour 2001," končí Ivan Hilgert.

Jak vidno, nejenom čeští vodní slalomáři patří ke světové špičce, zdárně je následuje i česká firma Hikosport. Stejně jako ve sportu, i v podnikání je třeba spojit invenci, talent a mnoho systematické tvrdé práce a teprve pak se dostaví úspěch.

– mm –

Extrem Guide
Vesta s maximální nosností, určená zejména pro extrémně těžké řeky s velkým průtokem. Materiál Dupratex.

Kongo
Komfortní bunda pro nejnáročnější jezdce do extrémních podmínek. Vyniká moderním designem a množstvím funkčních detailů. Mezi tyto se řadí výztuhy na ramenou a loktech z cordury, neoprenové vypodložení ramen, vnitřní komín ve formě neoprenového ledvinového pásu. Vyrobeno z vysoce kvalitního materiálu Ventex.

KVALITNÍ „UBYTOVÁNÍ“ I PRO NÁROČNÉ

Stany jsou nezbytnou, ba přímo životní nutností pro všechny, kdo mají rádi přírodu a snaží se aktivně využívat svůj volný čas. Jsou však také nepostradatelnou součástí expedic, dobrodružných výprav do vzdálených končin či k vrcholům velehor. Na jejich kvalitě často závisí osud expedičních sborů i životy jejich účastníků. Proto je jejich výběru věnována mimořádná pozornost.

Jednou ze společností, jež šije kvalitní stany různých typů a velikostí již mnoho let, je Stanap se sídlem v Praze-Hostivaři. Má však i jiné aktivity, jak uvádějí společnice firmy, Ing. Vlasta Machová a Věra Bartáková.

„Stany šijeme a kompletujeme již od roku 1987, tehdy ještě pod hlavičkou výrobního družstva Stano. Po různých reorganizacích jsme od poloviny devadesátých let společností s ručením omezeným pod názvem Stanap. Zpočátku jsme vyráběli jen jeden typ stanu, značky Firn tříprutové konstrukce s šestibokou základnou. Stan určený pro běžnou a vysokohorskou turistiku i horolezce byl pro tři osoby a je součástí našeho výrobního programu dodnes. Základní model jsme později vylepšili o jeho modifikaci, Firn Port s velkou lichoběžníkovou předsíňkou.Sortiment stanů jsme postupně rozšířili o Cyklon, využívaný převážně turisty ve vysokohorském prostředí v létě i v zimě, Duo, stan pro letní turistiku a cykloturistiku, jež má výjimečně nízkou hmotnost 2050 g, vícemístný stan Quatro a typ Grója, stan pro extrémní podmínky, vyvinutý ve spolupráci se známým polárníkem Ing. Jakešem. Součástí samonosného, vysoce stabilního stanu Grója jsou i sněhové pásy podél něj, je dobře větratelný, dá se v něm i vařit. Zákazník si u nás může skutečně vybrat, pokrýváme potřeby běžných turistů, vysokohorských trekařů, horolezců či dobrodruhů v extrémních podmínkách.

Nepromokavá tkanina se dvěma zátěry je z Belgie, ostatní materiály jsou české provenience, včetně karabin k upevnění, jež si vyrábíme sami. Stany se skládají z vnitřního a vnějšího stanu a duralové konstrukce a mají lepené švy, což je zvláště v deštivém počasí nesporně výhodné. Vnitřní stan z lehkého polyamidu lze použít i samostatně tam, kde vládnou vedra a pronásleduje nás různý hmyz a dotěrní komáři.

Hmotnost stanů se pohybuje od 2 kg až do 4,5 kg u Quatra, stanu pro čtyři osoby, lze je velmi snadno složit do příruční kabely. Všechny stany jsou prostorné a pohodlné, účastníci se nemusí bát, že budou v roli namačkaných sardinek.

Každý rok zhotovíme zhruba tisíc stanů. Našimi klienty jsou nejen turisté, horolezci či dobrodruhové, značnou část tvoří i dětské organizace, které využívají naše stany pro prázdninové tábory. Na stany Duo a Quatro poskytujeme záruku 12 měsíců od data prodeje plus pozáruční servis, na typy Firn, Cyklon, Firn Port a Grója dokonce 18 měsíců záruky od data prodeje, včetně pozáručního servisu. Zákazníci si mohou ke standardním typům stanů objednat i různé doplňky, některé jejich části můžeme také individuálně upravit. Součástí našich služeb je i oprava stanů, a to nejen naší značky, ale i od jiných výrobců. Někteří zákazníci, vlastníci starší typy, třeba chtějí vyměnit konstrukci, podlahu, provést některé úpravy stanu. Doporučujeme jim však, aby s těmito požadavky přicházeli spíše po sezóně, kdy je na tyto práce více času. Zákazníkům můžeme ušít i obaly na karimatky, nebo třeba plachty, když nechtějí použít stan. Kdo má o naše kvalitní stany zájem, může si je objednat či koupit v hostivařské prodejně, nebo v síti obchodů Hummi outdoor, na Strahově u Holana či v dalších prodejnách s outdoorovým vybavením", končí zajímavé vyprávění o stanech Ing. Vlasta Machová a Věra Bartáková.

MILAN MANDA

stanap

STANAP s.r.o., Hostivařská 8, 102 00 Praha 10
tel.: 02/71 75 03 59, tel./fax: 02/57 21 71 39
e-mail: stanap@stanap.cz, www.stanap.cz

V posledních letech zákazníci nakupující sportovní oděvy, boty, batohy a tašky stále častěji vyžadují, aby tyto byly opatřeny bezpečnostními (výstražnými) zdobícími prvky, které zaručí jejich viditelnost při pohybu na silnicích. Optické vlastnosti retroreflexních materiálů zaručí, že světlo z reflektoru motorového vozidla se na nich odrazí zpět v zorném úhlu řidiče až na vzdálenost 200 m. Sportovní zboží takto po ochranných pracovních oděvech představuje druhou největší oblast pro spotřebu těchto materiálů. Ve firmě SPUR a.s. se vývojem retroreflexních materiálů začli zabývat na počátku 90. let a již v roce 1995 zahájili prodej prvních typů pod označením RETROX. V současné době vyráběné materiály vyhovují požadavkům evropské normy EN 471 a jsou dodávány ve formě našívacích pásků, nažehlovacích a samolepících přenosových filmů určených i pro vyřezávání na plotrech.

SPUR a. s.
Třída Tomáše Bati 299
764 22 Zlín
Tel.: 067/760 13 15
Mobil: 0602 395 041
E-mail: kimmer@spur.cz
http://www.spur.cz

INZERCE

POHODA NA CESTÁCH
ZÁVISÍ I NA VOLBĚ IMPREGNACÍ

Kvalitní turistické vybavení není levné. Proto je nezbytně nutné jej pravidelně ošetřovat. V žádném případě nelze prát turistické vybavení v běžných pracích prostředcích. Ztratilo by tak většinu vlastností, pro které si jej majitel pořizoval. Vhodné nejsou ani čistírny. Při čištění i impregnaci proto vycházíme z doporučení výrobce, nebo sami hledáme ten nejvhodnější prostředek, který by nezkracoval životnost a kvalitu našeho vybavení.

Velice vhodné je použití některých ze speciálních přípravků, které lze dnes zakoupit již ve většině obchodů s turistickým vybavením. Příkladem kvalitního pracího prostředku je LOFT TECH WASH, na péřové výrobky pak LOFT DOWN WASH. Pro impregnaci řada impregnačních výrobků – to vše od anglické firmy NIKWAX, jejichž výhradním dovozcem pro ČR je NIKWAX CZ, s.r.o.

HISTORIE A SOUČASNOST FIRMY

Před více než dvaceti lety byl NIKWAX založen Nickem Brownem, britským nadšencem pro pobyt v přírodě, který nemohl najít žádný přípravek, jež by chránil a udržoval jeho boty bez ničení kůže. Proto začal vyrábět původní NIKWAX – WAX FOR LEATHER (vodovzdorný vosk na kůži) doma v provizorních podmínkách.

Nyní firma NIKWAX vyrábí kompletní sadu impregnačních výrobků. Jejich předností je originální řešení podle druhu materiálu, který mají ošetřit. Každý výrobek je náročně testován na účinnost. To umožňuje méně časté impregnace a jejich vysokou kvalitu.

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA VÝROBKŮ

Většina výrobků NIKWAX používá jako základní složku vodu, která je nositelem mikroskopických částeček impregnace. Díky vodní skladbě pronikají aktivní složky NIKWAXu do materiálů stejnou cestou, jakou do oděvu proniká voda, takže jej ošetřují zejména v místech, kde by do něj nejvíce zatékalo. Voda se odpařuje a zůstává odolný a pružný NIKWAX, jako vodoodpudivý povlak, na nitích a vláknech.

Výrobky, jejichž rozpouštědlem je voda, jsou vhodné i pro alergiky, vyhovují i ekologům. Jejich výhodou je navíc možnost použití jak na suchý, tak na mokrý materiál. To znamená, že můžete ošetřit mokrý stan, boty, rukavice, atd., což oceníte při dlouhodobých túrách v přírodě. Proto je impregnace NIKWAX, ředitelná vodou, mnohem výhodnější, než výrobky na základě rozpouštědel, které vyžadují jen suchý materiál. Výrobky NIKWAX, vytvořené na vodním základě, jsou také pětkrát koncentrovanější. Výhodou použití vody jako základu výrobku je i to, že se může oděv kdykoliv znovu naimpregnovat doma v pračce, a to pomocí praní, spreje nebo štětečku. Nemůže dojít ani k poškození látky a kůže a k ohrožení bezpečnosti při aplikaci přípravku. Přípravky jsou nehořlavé a mnohem bezpečnější, než tradiční výrobky na bázi rozpouštědel. To je zvlášť důležité při použití kempinkových vařičů a svítidel. Nepoškozují také stanová příslušenství, např. okna z PVC nebo gumové úchytky. Testy ukázaly, že impregnace NIKWAX výrazně zvyšuje odolnost ošetřeného materiálu proti ultrafialovému záření.

Prostředky NIKWAX na kůži a textilie obsahují elastické TX10i polymery. Tato vlastnost umožňuje impregnačním povlakům NIKWAX natahovat se a pohybovat společně s jednotlivými vlákny a tím zvyšovat jejich životnost a odolnost proti praní a vlhkosti. TX10i je patentovanou technologií firmy NIKWAX.

O výjimečné kvalitě a ekologických přednostech výrobků NIKWAX svědčí i fakt, že majitel firmy Nick Brown byl již dvakrát oceněn britskou královnou za přínos o rozvoj Velké Británie.

NÁVOD K POUŽITÍ

Výrobky NIKWAX používáme k čištění (praní) a k impregnaci. Před impregnací oděvy a vybavení vypereme tekutým mýdlem LOFT TECH WASH, péřové výrobky prostředkem LOFT DOWN WASH. Při použití mýdla řady LOFT bude nutné oděvy znovu impregnovat až po 6–8 praní (závisí na znečištění). Výrobek řady LOFT je tekuté odbouratelné mýdlo bez detergentu, které odstraňuje nečistoty a zbytky detergentu. Je vhodné pro praní v ruce i v pračce. Neředěné může byt použito přímo na materiál při odstraňování skvrn, nebo mastnot před praním.

Impregnační prostředky odpovídají vždy materiálu, který se má impregnovat. Jiná je například impregnace na nylonové a syntetické stany, stany z bavlny a plachtoviny, pro prodyšné nepromokavé a nepropustné textilie (např. dvouvrstvý GORE–TEX, textilie z mikroviláken, membrány GORE–TEX, Sympatex…); odlišná pro počesané a vlasové tkaniny, vlnu a oděvy se syntetickou vložkou; oděvy z bavlny a bavlněných směsí (bundy, kalhoty, čepice, stany z celtoviny, bavlněné vojenské maskovací bundy a kalhoty); všechny kožené a textilní rukavice (možné použít přímo na sjezdovce na mokrý materiál).

Všechny produkty NIKWAX jsou vhodné pro obuv s prodyšnou podšívkou, například GORE–TEX a Sympatex; obuv z lícové usně; z textilií v kombinaci s kůží; na nubukovou a semišovou obuv; čisticí gel na bláto a nečistoty; conditioner na přeschlou kůži nebo novou obuv na rozchození; impregnační vosky atd.

Nelze vyjmenovat všechny výrobky, které lze impregnovat. V oblasti outdoorových sportů je použití neomezené. Jedná se především o bundy, kalhoty, rukavice, stany, batohy, spací pytle, boty, ale také lana, pokrývky na koně, neoprénové obleky, mapy, plachty, atd.

Na většině prodejen se sportovními potřebami lze získat potřebné informace a podklady.

Ačkoliv existuje velké množství univerzálních impregnačních prostředků, vždy je lépe se jim vyhnout a použít speciální, jejichž účinnost je rozhodně vyšší. Přitom je nutné si pamatovat, že výsledný efekt také závisí na celkové kvalitě ošetřovaného předmětu.

NIKWAX WATERPROOFING

NIKWAX CZ s.r.o.
Lomecká 1169, Praha 9
Tel./fax: **02/81 97 03 13**
Mobil: **0602 323 676**
Internet: **www.nikwax.cz**
E-mail: **dolezal@nikwax.cz**
E-mail: **nikwax@nikwax.cz**

DŮVĚRA MATEŘSKÉ SPOLEČNOSTI ZAVAZUJE

Dohoda o zastoupení anglických výrobků NIKWAX v ČR byla výsledkem vzájemné důvěry. Výrobky NIKWAX jsou účinné, zdravotně nezávadné a ekologické. Zásoby jsou pružně doplňovány, zákazník je může mít prakticky okamžitě. Čtyřletá záruční lhůta na výrobky a jejich snadné skladování (teplota by neměla klesnout pod čtyři stupně) mluví rovněž ve prospěch výrobků NIKWAX. To na jedné straně. Na druhé straně byla NIKWAX CZ s.r.o. se sídlem v Praze jedinou firmou, která získala souhlas používat názvu NIKWAX (v současné době to je jen ve 3 zemích). To českou firmu zavazuje ctít značku a tím sloužit svým zákazníkům.

MILAN MANDA

DRBNA

MISTROVSTVÍ V SURVIVALU MLÁDEŽE

V sobotu 15. 9. odstartuje v Pasekách u Trutnova od chaty Čepelka jednodenní závod survivalu mládeže, který je vypsán jako mistrovství ČR v této disciplíně. Závodit se bude ve dvojicích, a to chlapeckých, smíšených a dívčích. Věkové kategorie jsou 12–13, 14–15 a 16–18 let. Povinné vybavení – horské kolo, přilba, sedák, smyčka, karabina, šroubovací karabina s osmou, buzola. Závod pořádá Yetti club Trutnov a bližší informace se dozvíte na adrese – Martin Macek, Rolnická 80, 541 01 Trutnov, tel.: večer 0439/813335, mobil 0604773815

POJIŠTĚNÍ DO CORDILLERA BLANCA

České ministerstvo zahraničí doporučuje každému, kdo půjde do oblasti Cordilleras Blancas, aby byl pojištěn na vysokohorskou turistiku. Veškeré záchranné práce budou totiž vedeny jako placená služba a náklady spojené s tímto úkonem budou účtovány k tíži zachráněného. Výjimku činí pouze základní cesta k Laguně Llangunuco, kde je památník zasypaným československým horolezcům, protože tam je možno cestovat nájemným taxíkem, eventuálně jsou tyto laguny zahrnuty do programu cestovních kanceláří, nejedná se tedy o slézání hor. Před odchodem do hor se alpinistům rovněž doporučuje, aby se zastavili na policejní záchranářské jednotce v Yungay, kde se mohou poradit o počasí a o podmínkách v té které oblasti hor.

PAVOUK NA MRAKODRAPU

Francouzský horolezec Alain Robert (39), přezdívaný pro svoji zálibu ve zlézání nejvyšších budov světa „Pavoučí muž“, zlezl 40patrovou budovu ústředí obří petrolejářské firmy TotalFinaElf ve známé pařížské čtvrti La Defense. Výstup na 190 metrů vysokou stavbu mu trval 90 minut.

Policie zatkla slavného lezce okamžitě poté, co vylezl na střechu, ale podle Francouzových slov jim nebyla zaplacena žádná pokuta a muži zákona mu dokonce nabídli pomerančový džus. „Bylo to dlouhé a ke konci kvůli slunci a větru i o něco obtížnější lezení, než jsem čekal,“ řekl Robert po svém výstupu novinářům. „Na začátku to navíc trochu klouzalo, protože zrovna umyli okna.“

Mezi „úlovky“ Pavoučího muže patří Sears Tower v Chicagu, Empire State Building v New Yorku, Eiffelovka v Paříži, 54podlažní Shinjuku Tower v Tokiu, nejvyšší budova světa Petronas Towers v Kuala Lumpur v Malajsii a další mrakodrapy, jejichž seznam čítá již více než 30 objektů.

PŘES RAKOUSKO S PENĚZI

Při tranzitu přes Rakousko je nyní třeba dodržovat platné právní úpravy, podle nichž je každý povinen mít u sebe dostatečné množství finančních prostředků pro pobyt v Rakousku. Přesná částka není stanovena, doporučení je 300–500 ATS na osobu a den.

RYSY PODLE GÖRANA KROPPA

Bezmála 500 km zaznamenal cyklokomputer účastníkům akce „Kolmo na Rysy“. Na kole pod nejvyšší horu Polska a pak pěšky na vrchol – to byl cíl sedmičlenné skupiny nadšenců inspirované výkonem švédského dobrodruha Görana Kroppa. Ten obdobným způsobem dokázal zdolat nejvyšší horu světa Mt. Everest. Jeho cesta na kole ze Švédska do Himálají však nebyla tak výrazně ohraničena časem. Naši dobrodruhové, mezi nimiž nechyběl populární cyklotremp a spisovatel Honza Vlasák, na cestu do centra polské části Vysokých Tater Zakopaného i samotný výstup museli vystačit se čtyřmi dny volna prodlouženého prvního červencového víkendu. Česká vlajka na vrcholu Rysů (2498 m) zavlála již v sobotu odpoledne a přípitek slivovicí oslavil druhý úspěch série dobývání vrcholů nejvyšších hor okolních států. Nápad vznikl vloni při původně zcela recesně zamýšlené cestě na nejvyšší horu jinak rovinatého Maďarska. Organizátoři ze sdružení Horizont postupně zvyšují náročnost a již nyní spřádají plány na příští rok. Cílem bude nejvyšší hora Slovenska Gerlachovský štít (2655 m).

Milan Daněk

JAK DOPADL DRNOŠLAP BRDSKÝ?

Dostal jsem pozvání od Rysáka (Petra Vránka) na Drnošlap Brdský. Moc se mi nechtělo, bylo to v létě, a to já nerad. Ale na druhou stranu jsem byl zvědav, jak člověk v invalidním důchodu bude šlapat po hřebenech, a to s nezahojenými zlomeninami obou nohou, plných šroubů.

Nešlapal, pouze organizoval a vozil se autem, ale i tak se Drnošlap povedl, bylo sice horko jako v pekle, kam se hrabe Transaustrália. Tady jsme si vláčeli rance na zádech, někteří i kytary. Vlastně jen dívky, trampové jsou líní. Vyšlo se v Čenkově, přes Voznici do Haloun. Celkem se zúčastnilo 25 lidí.

Jarda Novák

ME NA 24 HODIN

V holandském Apeldoornu se koncem května uskutečnilo mistrovství Evropy v běhu na 24 hodin, kterého se letos zúčastnila početná česká reprezentace šesti běžců.

Tento závod, ať už jsme v něm dopadli jakkoli, byl pro každého z nás inspirací a zkušeností, kterou v sobě poneseme celým svým dalším životem. Je to s podivem, ale v člověku spíše zůstávají zážitky, které musel něčím zaplatit. Tak, jako my jsme platili v Apeldoornu svou únavou, svou bolestí, ale i láskou se sportu, který nás cele naplňuje.

Po nočním přesunu, kdy jsme absolvovali zhruba tisícovku kilometrů z Prahy do Apeldoornu, jsme byli ubytováni ve zdejší škole. Trochu jsme se prospali a vyrazili za formalitami – prezentace, obhlídka trati, slavnostní nástup zúčastněných družstev a jednotlivců. Kromě ME byl závod otevřen i pro další běžce, takže se na startu mohl objevit i závodník z Japonska, Indie či Brazílie. Vše to skončilo vztyčením státních vlajek.

Nálada výborná, všude okolo spousta lidí, kteří vědí, co mají dělat, aby zítra všechno klapalo. Při obhlídce trati zjišťujeme, že Holanďani to pojali jako státní svátek, všude okolo trati, která měří přesně 1649,3 m je spousta stanových hangárů, normálních stanů či karavanů. Čeká nás pěkná šou.

V pátek ve 14.00 se staví na start 137 závodníků a závodnic, aby si změřili síly a svou vytrvalost nejen se soupeři, ale také sami se sebou. Tyto závody v ultramaratonu totiž mají tu zvláštnost, že během 24 hodin, kdy kroužíte po vytýčené trati, zažijete tolikrát vzestup a pád, jako běžný člověk za několik let. Ani tento závod nebyl v tomto směru výjimkou. V našem družstvu složeném ze šesti závodníků. – Vlastimila Dvořáčka, Petra Solničky, Miloše Škorpila, Jana Šourka, Romana Psůtky a Jana Ondruše – snad jediné Vlasta Dvořáček prošel závodem bez výraznějších problémů.

Petr Solnička z České Lípy začal mít problémy zhruba v polovině závodu, kdy ho začalo silně bolet levé koleno a vážně uvažoval o odstoupení. Po krátké pauze se však znovu vrátil do závodu, aby se pokusil pomoci družstvu k co nejlepšímu umístění. Nakonec se mu podařilo naběhat 193,337 km a obsadit 26. místo.

Petr mi později o svých pocitech z tohoto závodu řekl: „Na závod jsem odjížděl s odhodláním neprodat svou kůži lacino. Potrápit se, což jsem splnil! Trápil jsem se až, až… Hlavně jsem se spoléhal na svou zkušenost těla. Bohužel, tělo si pamatuje i to, na co my bychom rádi zapomněli. Taky jsem věřil na svou vůli. Mohu děkovat pouze doktoru Markovi, že jsem závod nezabalil. Tentokrát jsem k tomu měl hrozně, ale hrozně blízko. Po třinácti hodinách jsem byl psychicky úplně na dně! Levé koleno mě hrozně bolelo! Myslel jsem, že je to meniskus. Hlavou se mi honily obdobné myšlenky, jako: Přeci se kvůli jednomu závodu neodrovnáš na další 2–3 měsíce, nebo jako Tomáš Rusek – ještě dále. Po konzultaci s doktorem, který mě ubezpečil, že to meniskus v žádném případě není a že i jinak jsem na tom po zdravotní stránce vcelku dobře, jsem zase začal uvažovat jako ultramaratonec.“

Honza Šourek, závodník pražské Slávie, běžel až do poloviny závodu z nás nejlépe, ale potom trochu ztratil kuráž a zbytek závodu již více prochodil, než proběhal, přesto se mu podařilo skončit výkonem 182,407 km na 33. místě. Honza byl také ve svém věku 28 let nejmladším účastníkem závodu, a tak má velkou perspektivu dotáhnout to hodně vysoko.

Po rozhovoru s Honzou i ve mně zůstává velmi silně tento jeho prožitek: „V závěru, kdy povzbuzování stovek diváků stupňuje intenzitu, mně naskakuje husí kůže a do očí se mi derou slzy dojetí. Opět se tím opakuje ten úžasný pocit, který zažívám při každém závodě. Po 24 hodinách jsem uběhl 182,407 km a zlepšil jsem si osobní rekord o více než 15 km. V cíli si navzájem gratulujeme a děkujeme divákům za vytrvalé povzbuzování.“

Roman Psůtka z Domažlic běžel svou první 24hodinovku a do družstva se dostal coby náhradník až na poslední chvíli, ale snažil se, seč mohl, nakonec jen těsně nezdolal hranici 150 km a skončil se svými 145,324 km na 39. místě. Také on si prožil pár soubojů se svým tělem, které už nechtělo dále snášet útrapy na něj Romanem kladené.

Honza Ondruš z Rychnova nad Kněžnou se svými posledními skvělými výkony – mistr ČR v běhu na 24 hodin 2001, mistr ČR v běhu na 48 hodin 2002, i svým přístupem pasoval na lídra našeho družstva. Bohužel, právě v té nejméně vhodné chvíli mu ultramaraton ukázal, co umí. Teď už ví, že i když udělá před závodem všechno, nic nezanedbá, tak to kolikrát nestačí, protože během těch 24 hodin se dějí s člověkem a jeho tělem hrozné věci a bolest je tou ještě nejshovívavější. Honza mi později k tomu napsal: „Nyní běhám opět s chutí a radostí, ale podstatně (asi 3x) méně objemu. Jednoznačně jsem zpětně zjistil, že na Apeldoorn jsem byl přetrénovaný (burn out), přestože jsem od Brna běhal podstatně méně než v lednu, únoru a březnu. Odpočinku jsem měl asi relativně málo. Měl jsem většinu klasických příznaků (nechuť k běhání, nechuť k sexu, nechuť k práci, zvýšenou nervozitu a malou chuť k jídlu). Nyní je všechno OK a doufám, že zvládnu v průběhu 3 týdnů 12hodinovku, MUM i TMMT.“

Vlasta Dvořáček z Doudleb nad Orlicí je naší stálicí. Stále čeká na svoje vrcholné představení, ale na druhé straně snad ještě nikdy nezklamal. Tak i tentokrát zaběhl svých 196,641 km a obsadil slušné 25. místo. Vlasta je hrozně nenápadný běžec, v závodě běžící bez emocí a plně soustředěný na svůj výkon. Možná také proto je tak stálý ve výkonu, ale možná mu i proto stále chybí ve sbírce nějaký super výkon.

Sebe jsem si nechal naposled. Závodím za pražský klub AC Praha 1890. Na závod jsem odjížděl s tím, že bych rád zaběhl alespoň 190 km a pomohl tak družstvu k solidnímu umístění. Po prvních 12 hodinách jsem ale spíše pomýšlel na hození pomyslného ručníku do ringu než na nějaký výkon. Moje štěstí bylo, že v závodě na 100 km běžel Mirek Kreutz, můj kamarád z Německa. Mirek začíná po zranění fakticky znovu, a tak se přihlásil právě jen na 100 km. Kolem 80 km měl však krizi, která však mně paradoxně pomohla, neboť jsem se mu rozhodl pomoci jeho závod doběhnout. Když se toto povedlo, tak jsem chtěl i sám dát alespoň 100 km. Pak jsem se ale nakonec rozběhl a za druhých 12 hodin naběhal ještě 93 km a skončil tak s celkovými 189,014 km na celkovém 29. místě.

Umístění prvních třech závodníků:
1. Paul Beckers, Belgie – 260,559 km
2. Jens Lukas, SRN – 258,907 km
3. Vladimir Kurbatov, Rusko – 252,801 km

Umístění prvních třech družstev:
1. Rusko – 730,210 km
2. SRN – 718,450 km
3. Francie – 695,820 km
7. ČR – 578,990 km

MILOŠ ŠKORPIL
prezident České asociace ultramaratonců

„Horizont. Těžko v něm najít konečný cíl. Stále znovu a znovu se objevují další horizonty, nové vrcholy a za nimi se vlní opět další výšiny skrývající nová dosažitelná tajemství, další nové pohledy a nová poznání.“

NABÍDKA CESTOVATELSKÝCH BESED

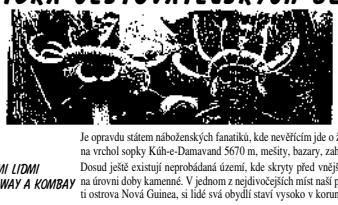

1. ÍRÁN — Je opravdu státem náboženských fanatiků, kde nevěřícím jde o život? Pohořím Alborz na vrchol sopky Kúh-e-Damavand 5670 m, mešity, bazary, zahrady a přátelští lidé.
2. ZA STROMOVÝMI LIDMI KMENE KORROWAY A KOMBAY — Dosud ještě existují neprobádaná území, kde skryty před vnějším světem žijí kmeny na úrovni doby kamenné. V jednom z nejdivočejších míst naší planety, indonéské části ostrova Nová Guinea, si lidé svá obydlí staví vysoko v korunách stromů.
3. TREK NA TRIKORU (4750 M) — Tropickou džunglí, horským deštným pralesem, pásmem mohutných stromových kapradin, přes vrcholové bažinaté louky a ostré skalní plotny k jednomu z nejvyšších vrcholů drsných hor Jayawijaya *(Nová Guinea)*.
4. VELKÝ OKRUH ZEMÍ NÁRODA JALI — Na Zivot domorodců má civilizace i přes přítomnost křesťanských misionářů dosud malý vliv. Nahoru dolů pěšky pralesem po území Jaliů. 13 dnů a 260 km až neskutečně krásnou krajinou a současně neskutečně těžkým terénem *(Nová Guinea)*.
5. TANA TORAJA – ZEMĚ, KDE ŽIVOT SMRTÍ NEKONČÍ — Krvavé zvyky se úzce propletly s křesťanskou vírou, ale život celebeských Toráčů dále zůstává plný bizarních zvyků a rituálů *(Indonésie)*.

Horizont je nezávislým sdružením lidí společného zájmu o cestování, kulturu a sporty v přírodě. Jeho expediční činnost směřuje převážně na východ. Následná prezentace zážitků a poznatků z cest probíhá formou klubových pořadů, kde vyprávění je doplněno promítáním diapozitivů, videofilmů a dle možností i ukázkou dovezených exponátů či hudebních nahrávek.

V případě zájmu o některý z pořadů kontaktuje **RNDr. Alenu Žákovskou** (téma 1–5) tel. 05/41129503 *alenazak@sci.muni.cz* nebo **Milana Daňka** (téma 1, 3, 4, 5) tel. 0723/091241 *mdanek@okubk.cz*

Sdružení HORIZONT, Oblá 69, 634 00 Brno, tel. 05/47223755

DROBNÁ INZERCE

KONTAKTY

HLEDÁM KAMARÁDKU, která ráda cestuje a poznává, má ráda hory, kolo, běžky a sport všeobecně. Richard. *Tel.: 0607–874732*

HLEDÁM SPOLEČNÍKY na VHT a jiné dobrodruhy z okolí Pardubic pro společné akce. Tel.: 040/630 33 66 Číba Jegrman

HLEDÁM SPOLEHLIVÉHO cykloturistu (ne závodníka) na velkou cestu okolo Austrálie na kole. Cestu plánuji na cca 6 měsíců a 15 000 km. Trasa vede pouštěmi, pralesy a horami. Zkušenost mám. Dobrodruzi ozvěte se. Tel.: 0444/37 10 20, 0604 536 602

PRODÁM

PRODÁM SIL. KOLO, rám Štěrba vel. 54, tmavě modré, vybavení Durace. Po nemoci nevyužité. *Pavel Kříž, Žďár nad Sáz., Haškova 58/133*

BOTY LOWA – Trek č. 44, boty Reichle č. 46, bivak. pytel Northland pro 2 osoby, vařič Var 2, cepín Stubai – 70 cm. Vše nové, cena dohodou – výrazné slevy. Tel.: 02-7820224

Nejsem horolezec, jsem dobrodruh.
Walter Bonnatti, přední světový horolezec 50. a 60. let 20. století.

DOBRODRUH

MĚSÍČNÍK PRO AKTIVITY V PŘÍRODĚ

Vychází vždy první týden v měsíci, s výjimkou července, srpna a ledna. Je k dostání zdarma ve více než 360 outdoorových, cyklistických a sportovních obchodech, v dobrodružně zaměřených cestovních kancelářích a mapových centrech a knihkupectvích v ČR i na Slovensku. Jejich adresář je uveden v každém čísle. Distribuce zdarma rovněž na vybraných sportovních veletrzích a festivalech.

ŠÉFREDAKTOR
Miloš Kubánek

REDAKČNÍ RADA
Josef Rakoncaj ◆ Miroslav Jakeš
Soňa Vomáčková ◆ Stanislav Henych
Zuzana Hofmannová ◆ Josef Šimůnek
Jiří Havel ◆ Petr Ďoubalík
Oldřich Štos ◆ Petr „Špek“ Slanina
Marek Ročejdl ◆ Tomáš Rusek
Robert Kazík

GRAFIKA Soňa Žertová. KRESBY Petr Ďoubalík. SAZBA Pavel Amler.

ADRESA REDAKCE
Dobrodruh, Žirovnická 2389, 106 00 Praha 10, tel.: 0603 55 49 43, fax/zázn.: 02/72 65 61 73, e-mail: dobrodruh.cz@seznam.cz

PŘÍJEM INZERCE
Tel.: 0603 55 49 43, 0602 31 44 24 fax/tel./zázn.: 02/72 65 61 73, e-mail: dobrodruh.cz@seznam.cz, nebo na adrese redakce. **Vedoucí ing. Milan Manda**, tel.: 0776 055 332.

PŘEDPLATNÉ
Přestože je časopis rozdáván zdarma, redakce poskytuje servis pro předplatitele. Ti platí pouze poštovné a distribuční náklady, které činí cca 7,– Kč na číslo. Předplatné lze zaslat složenkou typu C na adresu redakce. Přijímáme pouze předplatné na čísla, která dosud nevyšla. Starší čísla nejsou na skladě! Předplatné od č. 7 do č. 9/2001 činí 21,– Kč.

PŘEDPLATNÉ NA SLOVENSKU
Zajišťuje firma Abopress, Radlinského 27, P.O. BOX 183, 830 00 Bratislava, tel.: 07/52 44 49 79–80, fax/záznamník: 07/52 44 49 81, e-mail: abopress@napri.sk.

VYDAVATEL
PhDr Miloš Kubánek, registrováno MK ČR pod č. 7598. Podávání novinových zásilek povoleno OZ Přeprava Praha, č.j. 726/97 ze dne 19. 2. 1997.
ISSN - 1211 - 751x

Z HISTORIE DOBRODRUHA

Časopis Dobrodruh vychází již pátým rokem. První čtyři roky byl dvouměsíčníkem. Za dobu své existence přinesl desítky článků o dobrodružných aktivitách v přírodě a cestování. Rozhovory mu poskytly četné osobnosti českého, slovenského i světového outdooru, z těch posledních jmenujme třeba Reinholda Messnera, Petera Habelera, Krzystofa Wielickeho, Vikiho Grošejla, Toma Posserta nebo Andrzeje Zawadu.

Reinhold Messner, přední himálajský horolezec a outdoorový průkopník, muž, který jako první na světě vylezl na všech 14 osmitisícovek, projevil přání popřát čtenářům Dobrodruha.

Totéž učinila i další velká persona světového horolezectví, Peter Habeler. Lezec, který mj. spolu s Messnerem jako první na světě vylezl na Mount Everest bez použití kyslíku.

Soutěž sponzoruje PEKSPORT Vršovická 466/62, Praha 10, tel.: 02/71 72 34 25

SOUTĚŽ PRO MALÉ DOBRODRUHY

Ve všech devíti číslech Dobrodruha, která letos vycházejí, nacházejí malí dobrodruzi ve věku do 14 let jednu soutěžní otázku naší Soutěže pro malé dobrodruhy.

Milí malí dobrodruhové, pokud se chcete soutěže zúčastnit, schovávejte si nebo si zapisujte otázky a po vyjití posledního letošního čísla v prosinci nám, nejdéle do 10. ledna 2002, zašlete dopisem nebo koresponďákem vašich devět odpovědí na otázky, které v každém čísle vyšly. Vyhraje samozřejmě ten, kdo odpoví na všechny otázky správně, nebo bude mít nejvíce správných odpovědí z došlých dopisů. Pokud vás bude více, budou výherci vylosováni. Výherce čeká deset zajímavých cen z vybavení do přírody, které v letošním roce poskytuje obchod Peksport, Vršovická 462/62, Praha 10. Hlavní cenou je stan v hodnotě 10 000 korun, který vidíte na připojeném obrázku. Výherci i správné odpovědi budou otištěni v č. 2/2002.

Schovávejte si DOBRODRUHY!
Přemýšlejte nad odpověďmi a v prosinci nám je napište.

OTÁZKA Č. 6

Toto psí plemeno je nejsilnější, největší a nejmohutnější ze severských psů. Jaký je jeho název?

RADOSLAV UZUNOV: BALKÁNSKÝ DOBRODRUH

➥ *Dokončení ze str. 1*

V Čechách není příliš jasno, zda je tato země pro turisty bezpečná nebo ne, jaká je skutečnost, může nás někdo přepadnout?

Tvrdit, že je vše v pořádku, asi není na místě. Jednou jsem na vlastní oči viděl, jak nějaký magor vlítnul do restaurace se samopalem a chtěl kasírovat Němce o všechnu hotovost. Bylo to na černomořském pobřeží. Zakročili však místní a situaci urovnali, přesto to bylo nepříjemné. Fakt je takový, že turisté živí celé pobřeží a není vhodné to ztratit jen proto, aby si mohl nějaký pitomec koupit ojeté BMW. Lidé si v Bulharsku velice dobře začínají uvědomovat, co pro ně turistika znamená, takže se v této oblasti věci mění k lepšímu. Rozhodně nelze ale doporučit turistům, aby stanovali u periférií měst, kde jsou nejchudší lidé, rómské čtvrti a podobně, to si koledují o velký malér – ti lidé tam často nemají, co jíst, takže pravděpodobnost okradení je velmi reálná.

Kde tedy v Bulharsku bydlet a jíst?

Asi není dobré pokoušet se vyhledávat nějaký luxus, věřím tomu, že nejlepší hotely v hlavním městě budou na úrovni, ale obávám se, že střední třída bude pro vaše lidi zklamáním. Mnoho podnikavců si myslí, že právě v těchto službách rychle zbohatne, takže nikdy nevíte, co vás čeká, zvláště pokud jde o jídlo. Naopak v menších městech a vesnicích vás čeká sice obyčejné prostředí, ale domácí strava a přijatelné bydlení za málo peněz. Vyvarujte se velkých letovisek a jiných pastí na turisty, u vesničanů vás čeká mnohem lepší přijetí. Mimochodem, když už jsme u ubytování, v krušnohorském Perninku, kde jsme slavili Nový rok, mi naúčtovali dvě lůžka místo jednoho, protože jsem si ve špatně vytopené chatě vzal navíc deku z horní palandy, to by si u nás nikdo nedovolil.

Které oblasti máš ve své zemi nejraději?

Já osobně mám nejraději Rodopy. Je to druhé největší pohoří na jihu země, krásné je zde především jaro, díky bohatým listnatým lesům, ale i folklóru místního obyvatelstva, který se zde zachoval i s vlastním dialektem. Jsou tam velice malebné vesničky s nezměněnou architekturou i lidovými zvyky. Navíc hory jsou zde poněkud méně náročné než třeba Rila nebo Pirin.

A kdybys měl doporučit konkrétní trasu?

Bezesporu nejzajímavější pochod, který jsem absolvoval, byl přechod celého Balkánu (Staré planiny, jak je oficiální název tohoto pohoří, pozn. redakce) od jeho nejvýchodnějšího cípu u Černého moře až po srbskou hranici. Trvá to několik týdnů, ale je to velmi zajímavé, pohoří se zvedá do výšky téměř tří tisíc metrů, takže je to také dost náročné. Tato akce probíhá každý rok koncem léta. Letos bych chtěl tuto trasu udělat na kole ještě s dalšími kamarády.

Byl jsi na nejvyšší hoře Balkánu Musale?

Ale jo. Výška je bez několika metrů tři tisíce, ale tato hora je zákeřná něčím jiným než převýšením. Výstup je opravdu hodně těžký, cesty jsou velmi kamenité a terén náročný, takže ho doporučuji jen dobře připraveným jedincům.

Kvalitní trasy jsou údajně i v bezprostřední blízkosti hlavního města?

Hned za okrajovými sídlišti se zvedá Vitoša, která je vysoká necelých 2300 metrů. Vedou tam čtyři lanovky, kabinkové i sedačkové, takže se můžete nechat vyvézt nahoru. Je tu spousta chat, výše v horách jsou pak otevřené sruby, kde můžete složit hlavu při nepřízni počasí. V poslední době se hodně zlepšilo i značení turistických cest, takže se nemusíte bát, že zabloudíte. Okolí Sofie je dobré hlavně na lyžování nebo pro kvalitní downhill na horském kole, právě díky lanovkám.

Je v horách nebezpečná zvěř?

Jsou zde medvědi, vlci, snad i rysové, ale nikdy jsme ani já ani nikdo z kamarádů neměli potíže s divokými zvířaty, medvědi jsou plaší a utečou před člověkem. Více starostí můžete mít se psy, ať už ovčáckými v horách, nebo potulnými u popelnic ve městech. Útočí zvláště na cyklisty.

V Čechách se diskutuje, zda je lepší bulharské moře nebo hory, přičemž znalci tvrdí, že hory jsou podstatně hodnotnější než moře, co soudíš ty?

Takto to brát nemůžu, vše má svoje. Po horách chodím moc rád, ale moře je součástí mého života, trávím tam spoustu času. Jezdím tam hlavně odpočívat. Není nic hezčího, než absolvovat náročnou túru a pak si smočit nohy ve slané vodě, opláchnout ze sebe všechnu špínu z cest a válet se v písku, tomu se nic nevyrovná.

Strávil jsi v Čechách dva týdny, dovedl bys srovnat místní kuchyni s vaší?

Hrozně jsem se těšil na vyhlášené pivo, protože ho mám rád, ale musím říci, že jsem docela zklamaný. To, co jsme obyčejně v restauracích pili, je na úrovni našich piv. Lidi mi říkali, že je to konstrukcí pípy, kde se tlačí pivo kysličníkem, ale s výjimkou plzeňské dvanáctky nevidím žádný zázrak. Jídla jsou velmi rozmanitá a pro mě zajímavá, mám rád knedlíky, výborné jsou vdolky, ty mi opravdu chutnaly. Překvapuje mě však, že na Vánoce a Nový rok jíte jako normálně. U nás jsou to vysloveně svátky obžerství, zabíjí se prase, jí se, pije se a veselí se. Tady jsem dostal kus ryby a kopeček bramborového salátu, to mi přijde divný.

Takže se ti české Vánoce nelíbily?

Ne, to určitě ne. Byl jsem na vánoční mši v kostele, ve velkém kostele v Praze na náměstí Míru a bohoslužba se mi moc líbila. Bylo to opravdu velice honosné v krásném prostředí, takže jako teolog jsem si rozhodně přišel na své. České Vánoce jsou moc hezké také kulturou betlémů.

Já vím, že ty pocházíš z vesnice a máš tedy úzký vztah k vinařství, řekni něco u bulharském vínu...

Naše rodina má rozsáhlé vinice v Thrgovišti v jihovýchodním Bulharsku, máme také sklepy a víno dělají naši předci už od nepaměti. Je třeba rozlišovat mezi vínem domácím a jak my říkáme konzumním, mezi kterými jsou dobré značky jako třeba Magura nebo Melnik, ale já piju zásadně jen kvalitní domácí víno, nejlépe to, které jsem dělal já sám nebo otec. Myslím, že pokud jde o vína, patříme ke světové špičce – máme dobrou zem, silné slunce a výborné odrůdy révy. Pálíme také rakiji, protože máme švestky, tak děláme slivovou rakiji, nakonec, přivezl jsem s sebou několik litrů desetiletého vzorku, takže jsi mohl posoudit.

Líbí se ti český holky?

Pěkný, fakt tady člověk vidí velmi vydařené kousky, úroveň vysoká. Nakonec, spoustu vašich žen pozná člověk u moře. Co mě ale zaráží, kolik jich má velké zadky, myslím, že tu máte blahobytná léta.

Kdy se staneš opravdovým farářem?

To bych se musel oženit, a to zatím rozhodně nechci. Ale jednoho dne bych chtěl mít farnost v Sinemorci, což je poslední vesnice na černomořském pobřeží před tureckými hranicemi, kde jsme se v létě seznámili s vaší veselou partičkou.

MICHAL STAVREV

STRUČNÝ SLOVNÍČEK BULHARSKÉ KONVERZACE:

da – ano (kroucení hlavou)
ne – ne (krátké úsečné kývání hlavou)
chýža – horská chata
mandža – hovorový výraz pro jídlo
pazar – trh, tržnice
banja – koupelna, lázně
chubavo – hezké, pěkné
cici – kozy, dudy
caca – pražené drobné rybičky, jedí se s hlavou i ocasem
kolko – kolik
mnogo – to je moc
machaj se – jdi pryč, dej mi pokoj
rakije – kořalka pálená z hroznového víny nebo švestek (slivovice)
blagodarim – děkuji
kupon – večírek, párty, pařba, kalba atd., název vzniknul v období po druhé světové válce, kdy byl v zemi lístkový systém a muselo se sejít co největší množství lidí, aby dali dohromady své lístky (kupóny)
putka – kachna, též hovorový výraz pro dámské přirození (tímto výrazem šetřete a používejte ho jen tam, kde je opravdu potřeba)

Dávejte si pozor na výrazy, které v bulharštině znamenají něco úplně jiného:

topit se – naše prosba o záchranu v tomto jazyce znamená sloveso „namáčet se“, takže vám jen těžko někdo přijde na pomoc, ale pomyslí, že vás baví se máchat
prosit – v překladu jde o žebrání, proto v Bulharsku raději neproste, vypadá to divně

BULHARSKO praktické informace

CESTOVNÍ DOKLADY

Do BR se cestuje na platný pas ČR. Doporučuje se, aby platnost cestovního dokladu občana ČR byla minimálně o jeden měsíc delší než předpokládaný termín jeho pobytu v BR.

Řidiči motorových vozidel musí mít řidičský průkaz, technický průkaz, tzv. zelenou kartu a jednoznačně řešen vztah k zapůjčenému vozidlu. Pokud tomu tak není, může dojít k zabavení dopravního prostředku.

Bezvízový styk je povolen do 30 dnů. Pokud cizinec deklaruje, že projíždí tranzitem, musí zemi opustit do 24 hodin. Podle zákona o cizincích v BR se trestá vysokou pokutou, nebo je pobyt v BR na určitou dobu zakázán tomu cizinci, který zůstal v zemi po uplynutí povolené doby k pobytu. Podle stejného zákona je pokutována až do výše 3000,– DEM ztráta, poškození nebo zničení bulharských dokladů vystavených hraniční kontrolou, což je např. karta vydávaná touto hraniční kontrolou do každého pasu při vstupu a odebíraná při výstupu z BR. Cizinec vstupující do BR musí mít potřebné finanční prostředky na náklady spojené s pobytem a potřebné finanční prostředky k opuštění země. Při vstupu do BR deklaruje cizinec cíl své návštěvy a oznamuje adresu, kde bude bydlet. Po příjezdu do místa svého pobytu se musí přihlásit na příslušném oddělení místní policie. Hotely a podobná ubytovací zařízení provádějí přihlášení pobytu cizince automaticky.

CELNÍ PŘEDPISY

Celní předpisy v zásadě odpovídají našim, tedy turista na cestu do BR by měl mít přiměřené množství potravin, alkoholu atd.. Jde o následující limity pro bezcelní dovoz např.:

Tabákové výrobky: cigarety 200 ks; doutníky do 30 gr váhy – 100 ks nebo doutníky nad 30 gr váhy – 50 ks; tabák 250 gr.

Alkohol 1 litr; destilované nápoje do 22% obsahu alkoholu 2 litry, šumivá nebo nešumivá vína 2 litry.

Káva: 500 gr, kávový extrakt 200 gr, čaj 100 gr, čajový extrakt 40 gr.

Parfémy: 50 gr, toaletní voda 250 ml.

Léky: množství a druh odpovídající osobní spotřebě cestujícího.

Při dovozu do BR se může celková hodnota zboží pro vlastní potřebu u jedné osoby pohybovat do 100,–USD a u občana mladšího 16 let do 50,– USD.

Pojištění pro cesty do BR se doporučuje sjednávat před cestou v ČR, pokud turisté necestují s cestovní kanceláří, která své klienty pojišťuje.

Výměna valut není v BR povinná. Směnit valutu je možné v každé směnárně (na hraničních přechodech, ve městech, v letoviscích i na vesnicích).

LÉKAŘSKÉ OŠETŘENÍ

První pomoc a nutné ošetření se poskytuje v BR ve státních zdravotnických zařízeních zdarma podle platné dvoustranné dohody. Úroveň lékařského ošetření není špatná, avšak ovlivňuje ji žalostný stav zdravotnických a nemocničních zařízení a nedostatek léků. Všechna soukromá zdravotnická zařízení provádějí ošetření proti úhradě.

Důležitá telefonní čísla:

volací kód z Prahy do Sofie	003592
volací kód ze Sofie do Prahy	004202
Policie	166
Dopravní policie (KAT)	165
První pomoc (barza pomošt)	150
Silniční pomoc (patna pomošt)	146
Horská záchranná služba (planinska spasitelna služba)	562829, 863690
Hasiči	160

Velvyslanectví ČR: Ul. Janko Sakazov 9, 1000 Sofie
Tel.: 9461110, 9461111 Fax: 9461800

POPLATKY A CENY

Při vjezdu do BR jsou za hraničními přechody vybírány poplatky. Silniční poplatky se pohybují do 30 DEM v závislosti na předpokládaném počtu ujetých kilometrů v BR.

Trajekt Orjachovo (na Dunaji): přechod na hranici mezi Rumunskem a Bulharskem
za osobní auto 25,– DEM nebo 15,– USD
za autobus 65,– DEM nebo 40,– USD
kamion TIR 120,– DEM nebo 70,– USD
za 1 osobu 5,– DEM nebo 3,–. USD
Za průjezd desinfekcí – osobní auto 3,– DEM, mikrobus 7,– DEM, autobus 10,– DEM a TIR 17,– DEM.

Trajekt ve Vidinu (na Dunaji), přechod na hranici mezi Rumunskem a Bulharskem je řádově o 5% dražší.

Ubytování v hotelu podle kategorie a sezóny na osobu a noc od 30,– USD výše. Najdou se však i levnější za 15,– USD.

Podle českého ministerstva zahraničí se bezpečnostní situace v Bulharsku nemění, a proto ministerstvo upozorňuje na to, že pokud by chtěl český turista cestovat do BR, je nejvhodnější využít cestovních kanceláří, které zajišťují přepravu přímo do místa rekreace (Varna, Burgas a pod.) letecky. Ale ani tak se český turista nevyhne krádežím jak v hotelích, tak drobným kapsářům a zlodějům v Sofii či na plážích u Černého moře. Individuální turistiku nemůže doporučit již vzhledem k tomu, že např. v r. 1998 došlo k řadě velmi bezohledných krádeží, za pomoci násilí a to i za bílého dne, jak vůči českým turistům cestujícím vlastním osobním automobilem, tak i skupině sportovců bivakujících v horách.

KOMPLEXNÍ NABÍDKA VRSTVENÉHO OBLEČENÍ

V našem volném cyklu, ve kterém postupně představujeme ryze české firmy působící v oblasti různých aktivit v přírodě, vám dnes představujeme firmu MONS – výrobce oblečení pro outdoor a volný čas. Vznikla hned po listopadu 1989 a první zboží s touto značkou se objevilo v obchodní síti pár měsíců poté. O tom, co mají za sebou a jaká je současnost, jsem si povídal se spolumajiteli firmy Jindřichem Zindlem a Zdeňkem Procházkou.

Životnost mnoha firem po revoluci nebyla velká. Vy tu působíte prakticky 11 let. Znamená to, že už nemáte žádné problémy, že všechno běží samo?

JZ: To v žádném případě. Před deseti lety to byly ale určitě starosti jiného druhu, než teď. Dnes je to prakticky ve všech oblastech podnikání obdobná písnička – neplatiči, džungle nepříliš povedených a pořád novelizovaných zákonů, nedostatek kvalitních lidí, praktická nevymahatelnost práva nebo neschopnost státu vymýtit nekalou konkurenci v podobě neprocleného a nezdaněného zboží. To jsou ovšem věci, které musíte brát tak, jak jsou, protože je nemůžete změnit.

Takže se musíte soustředit hlavně na to, co ovlivnit můžete, a to je vaše vlastní práce. Proto se snažíme stále rozšiřovat naši nabídku, inovujeme výrobní technologie, reagujeme na nové trendy v našem odvětví, upevňujeme obchodní vztahy a snažíme se dostat co nejblíž ke koncovému zákazníkovi, dnes třeba i pomocí internetu.

Vaše původní profese je na hony vzdálená tomu, co děláte teď. Jak jste vůbec přišli na sportovní oblečení?

JZ: V dobách, kdy nic nebylo, jsem si pro sebe ušil péřový spacák a bundu. Postupně se začal rozšiřovat okruh kamarádů a známých, kterým jsem šil totéž, takže po listopadu 1989, když člověk trochu rozdýchal euforii z Václaváku a uvědomil si, že začíná úplně jiná doba, jsem si řekl, že tohle docela umím a mohl bych to zkusit. Člověk zpětně vidí, že jeho představy byly dost naivní, protože asi nikdo z nás netušil, co to

Pumori – Himálaj

znamená podnikat. Ale možná je to dobře, protože jinak by se do toho těžko pouštěl.

ZP: Start mnoha českých firem z naší branže byl asi velmi podobný. Nám se doma v obýváku válely role látek, postupně jsme budovali síť domácích švadlen a všechno jsme se učili za pochodu. Jako peníze do začátku pomohlo vypůjčených pár tisíc, asi po půl roce nám banka na základě smluv o dodávkách zboží do Bílé labutě dala úvěr. Nicméně z dnešního pohledu to byly zlaté časy – v zimě v létě jsme dělali jen péřovky, které se klidně prodávaly i v červenci, protože po tomhle, do té doby tuzexovém, zboží byl obrovský hlad.

Ovšem při pohledu do vašeho katalogu vidím, že už jste došli někam jinam.

JZ: Jistě. Předností takových menších firem, jako je naše, je schopnost rychle a pružně reagovat. Takže zkoušíte nové výrobky, testujete různé materiály a samozřejmě sledujete konkurenci, abyste si našel své místo na trhu. Někdo tuhle etapu vývoje nepřežil, my ano. Máme výrobní a provozní zázemí, odběratelskou síť po celé republice, v sériové nabídce asi 60 výrobků, několik let provozujeme také širokosortimentní sportovní prodejnu.

Za důležité považuji i to, že kromě úplných počátků nevyužíváme bankovní úvěry a veškerý rozvoj financujeme z vlastních vytvořených zdrojů. To má ten efekt, že můžeme dlouhodobě držet příznivé ceny, protože peníze půjčené od banky jsou drahé a nutně se musí promítnout do cen pro zákazníka.

Co nyní představuje hlavní část vašeho výrobního programu?

JZ: Neděláme sportovní módu, ale hlavně věci s vyšší užitnou hodnotou. Naše filosofie je asi následující – kvalitní materiály renomovaných evropských výrobců plus dobrá česká práce znamená kvalitní výrobek za rozumné peníze. Srovnatelné věci z dovozu jsou o 30 i 50 % dražší. Nemáme žádné speciality do extrémních podmínek pro úzkou skupinu lidí, ale funkční a cenově dostupné vybavení v kategorii, které já soukromě říkám alpská. I když v našem v podstatě sériovém oblečení vylezli čeští horolezci i pár himálajských kopců, naposledy osmitisícovku Cho Oyu, jiné zase dobře posloužilo české expedici při extrémním přechodu Grónska, nebo – vezmu-li to z klimaticky druhého pólu – při výpravě na Blízký východ. Poznatky, zkušenosti a připomínky z takových cest nám pochopitelně pomáhají při dalším zlepšování našich výrobků.

Jinak se snažíme, aby naše nabídka byla v současném trendu vrstvového oblečení pokud možno kompletní, proto vedle svrchních bund a kalhot z různých nepromokavých a současně prodyšných materiálů děláme i zimní bundy, lehké větrovky, kompletní fleecový program a různé drobné doplňky. Máme i řadu oblečení pro sport a volný čas, letos jsme přišli s kolekcí cestovatelského oblečení z nejnovějších materiálů, používaných v této oblasti, připravujeme postupně speciální dámskou řadu oblečení, jejíž část představíme už na podzimním veletrhu Sport Prague.

O našem bytí či nebytí nakonec rozhoduje spokojenost zákazníků, takže samozřejmě poskytujeme i pozáruční servis, děláme i atypické úpravy velikostí, vybavujeme menší skupiny, sportovní kluby apod. Před několika lety jsme se pustili taky do profesního a firemního oblečení. jsme schopni přesně podle přání zákazníka připravit kolekci třeba o velikosti několika desítek kusů, takže zájem je dost velký. Nejbližší nám je samozřejmě to, když můžeme využít zkušeností z oblasti sportovního oblečení. Takže vybavení od nás mají třeba ochránci Národního parku a CHKO Šumava, geodeti v Krkonoších či východních Čechách, vlekaři na horách apod., prostě lidi, kteří jsou za každého počasí v terénu, což je pochopitelně dobrý test našich výrobků.

Při zpětném pohledu a získaných zkušenostech – šli byste do toho znovu, nebo byste volili něco klidnějšího?

ZP: Postupem času si uvědomíte, že podnikání je hodně nejistá houpačka a že nejvíc vás svazují závazky takříkajíc morální: že svým případným neúspěchem můžete ohrozit svou rodinu, zkomplikovat život svým zaměstnancům atd.

Řada lidí dává do rovnice pojem podnikatel a peníze. Podnikání ale není jen o penězích. Samozřejmě vás musí uživit, ale je to taky o svobodě, o tom, že úspěch je vaším úspěchem a průšvih vaším průšvihem, který nemůžete na nikoho hodit. Ti kdo dělají tzv. na vlastní triko, vědí, o čem je řeč, jinak je ten pocit dost těžko sdělitelný. A navíc, když něco vyrábíte, nese vám uspokojení i viditelný výsledek, ať jde o židli, nebo oblečení. Když potkáváte na cestách lidi v oblečení s vaší značkou, dělá vám to samozřejmě dobře, stejně jako když se k vám chodí opakovaně oblékat celé rodiny s postupně dorůstajícími dětmi, nebo když vám volá zákazník s prosbou o opravu několik let staré bundy, které se nechce vzdát.

Pocit, že děláte něco pořádného, je k nezaplacení a nevím, co by nás muselo potkat, abychom měnili.

MILAN MANDA

MONS, vzorkovna
Kandertova 3, 180 00 Praha 8
tel.: 83 84 21 61
fax: 84 84 20 20
mail: mons@volny.cz
www.mons.cz

Prodejna
MONS SPORT
Husova 48, 280 00 Kolín
tel./fax: 0321/72 41 32

INZERCE

SPACÁKY NA MÍRU A JEŠTĚ NĚCO NAVÍC

Jsou lidé, a je jich mezi námi bohužel víc než dost, kteří tvrdí, že nemohou prosadit své geniální nápady, ubližují jim v práci, vydělají si málo peněz, jsou zkrátka nedocenění. Obvykle tráví drahocenný čas v hospodě, kde si každý den stěžují pivním kamarádům i pocestným na svoje problémy, utrácejí vydělanou „tvrdou“ měnu místo toho, aby se snažili aktivně vyřešit svou finanční situaci. Naštěstí však jsou mezi námi i lidé, kteří se aktivně chopí i sebemenší příležitosti, aby realizovali své představy, záměry, klukovské touhy, nevyřčená přání. Řídí se slovy spisovatele Rudyarda Kiplinga, autora Knihy džunglí: „Chceš-li uskutečnit své sny, probuď se“ a život jim dává za pravdu. Jedním z nich je i majitel prosperující firmy Condor z Berouna, Pavel Šmic. Jeho životní příběh je rozhodně zajímavý, v mnohém poučný.

„Již od mládí mne zajímalo fungování různých mašinek, strojů a zařízení, mechanismů a měl jsem snahu jejich chod zlepšit, vymýšlet konstrukčně i netradiční řešení. K naplnění mých záměrů mi pomohlo studium škol technického zaměření. Šití je vlastně technologický proces a konstrukce střihu je ve své podstatě deskriptivní geometrie. Mým koníčkem bylo trampování a kamarádi záhy objevili, že si dovedu ušít péřový spacák sám. Od roku 1981 jsem již šil pro ně, jejich známé a známé jejich známých na objednávku. Ukázalo se, že šít spacáky a ještě pracovat ve fabrice nejde dohromady, takže jsem ihned po skončení vojny uháněl na Městský národní výbor v Berouně pro příslušné Povolení k poskytování služeb, dnešní živnostenský list. Od roku 1990 jsem, tehdy pouze péřové spacáky, šil spolu s manželkou již pod značkou Condor. Péřových spacáků však na trhu začínalo být dost, jiné druhy se nedostávaly. Proto jsme přešli od poloviny roku 1991 na produkci laciných, obyčejných, jednoduchých spacích pytlů. Byli jsme první (rok 1992), kteří začali vyrábět spací pytle z dutých vláken a mikrovláken ve větším rozsahu. Tehdy to byl risk, ale vyplatil se. Koncem roku 1992 jsem již zaměstnával 10 zaměstnanců v pronajatých prostorách.

Rokem 1993 začíná další růst firmy. Koupili jsme pro rozšíření výroby tehdy zdevastovaný bývalý vepřín od místního zemědělského družstva v Tmani nedaleko Králova Dvora a postupně jej adaptujeme a z gruntu přistavujeme. *(Mohu potvrdit, že bych po návštěvě provozovny v Tmani určitě nevěřil, že je to bývalý vepřín.)* Zaměstnávám nyní zhruba 40 pracovníků. Většina z nich jsou šičky, které zhotovují každý spacák od počátku až do konečné kompletace. Každý spacák má štítek s monogramem a toto opatření umožňuje výrobu s minimem reklamací a ve vysoké kvalitě – okamžitě lze zjistit, kdo případnou chybu způsobil a zajistit nápravu.

Šicí stroje jsou starší, některé z nich byly dokonce určeny k likvidaci a já je koupil téměř za cenu šrotu. Dal jsem je do pořádku, vymyslel k nim různá zlepšení, fígle

a fungují perfektně dodnes. Kuriozitou je třeba německý stroj z roku 1905 na šití dírek pro stany tee pee, které jsou rovněž součástí našeho sortimentu. Od začátku devadesátých let šijeme také celty na podsadové stany pro turistické a skautské oddíly.

Krédem firmy Condor je vyrobit zboží pomocí strojů a mechanismů za přijatelnou cenu, protože lácí lidské práce se rozhodně nemůžeme vyrovnat výrobcům z asijských zemí. Nesmíme zapomínat, že tito výrobci umí produkovat i produkty solidní kvality, kdy je cena až neuvěřitelně nízká. Stroje, třeba prošívací linka, kterou jsme si rovněž postavili ze starších strojů sami, nám výrazně šetří čas a zvyšují produktivitu, i když u nás zdaleka není klasická pásová výroba. Snažíme se však i vymýšlet nové střihy, vzory, na které máme dokonce i dva patenty, jeden na zateplení zipu, druhý na střih spacáků s obvodovým diferenciálem a užitný vzor na střihání spacích pytlů z předem v metráži prošitého sendviče. Také na materiály máme vlastní patenty – ve spolupráci s Technickou univerzitou v Liberci jsme vyvinuli mj. materiál Duotherm®, s vertikální orientací směsi vláken (dutá vlákna a mikrovlákno Trevira®) a podélnou fixační mřížkou. Tento materiál je světovým unikátem, má velice dobrý poměr ceny a užitných vlastností a tak o spacáky plněné tímto materiálem je velký zájem.

V současné době vyrábíme tři základní řady spacáků. Zhruba polovinu produkce tvoří spací pytle pro běžné uživatele – turisty, vodáky, letní tábory aj. Prodáváme je i zájemcům o zimní táboření, protože se těžší verze osvědčily i v drsnějších podmínkách. Vozí si je i musheři na saních při svých toulkách a závodech psích spřežení. Druhou kategorií jsou kvalitnější spacáky z mikrovlákna Thinsulate™, velice lehké, ovšem výrazně dražší, které mají využití při teplotách plus deset až mínus dvacet stupňů Celsia. Využívají je horolezci, různé expedice, dobrodruzi aj. Třetí řada je kompromis mezi oběma předchozími kategoriemi – spacáky z již zmíněného materiálu Duotherm®. Tyto spacáky mají velice solidní poměr ceny a užitných vlastností a vyhovují většině i náročných uživatelů. Naší specialitou je výroba spacích pytlů na zakázku. Základní řady spacích pytlů jsou asi do výšky spáče 185 cm a hmotnosti 80 kg. Protože mnoho lidí nezapadá do této šablony, vyrábíme na objednávku i spacáky atypických velikostí podle přesných požadavků zákazníků, což tvoří téměř 20 procent produkce.

Individuální požadavky se snažíme plnit doslova bleskově. Spacák o určité velikosti může spěchající zákazník obdržet třeba i do několika dnů. Ve velice krátké době plníme i větší firemní zakázky. Jsme pružní, flexibilní, i nestandardní přání plníme včas, samozřejmostí je dodržení kvality i u individuálních zakázek. Spací pytle Condor si může zákazník koupit zhruba ve 150 prodejnách sportovních potřeb a outdoorového vybavení po celé republice. U těchto prodejců si lze rovněž objednat požadované úpravy. Nedodáváme spacáky do supermarketů a hypermarketů, kde jsou nabízeny a prodávány výrobky zcela jiné kategorie, nadto bez kvalitního poradenství specializovaných prodavačů. Produkce spacáků tvoří asi tři čtvrtiny celkové výroby firmy Condor. V zimním období dodáváme na trh zimní bundy, celoročně menší množství velmi lehkých souprav větrovek a kalhot bez podšívky z materiálu Tactel®. Sortiment doplňují klasické bavlněné stany, např. indiánská tee pee a podsadové nebo historické stany. I tyto stany jsme schopni udělat dle skicy, obrázku nebo dodaného vzoru na zakázku. Naše spacáky si získaly za dobu existence firmy velice dobré renomé nejen mezi veřejností, ale i v armádě a u pohraniční policie. Praktické zkoušky u jednotek rychlého nasazení dopadly pro nás velice dobře i v extrémnějších podmínkách bosenských hor v zimě.

Také zájem turistických oddílů a veřejnosti nás povzbuzuje k dalšímu rozšíření aktivit. Chystáme výrobu péřového spacího pytle vyšší třídy. Naše produkce turistických pláštěnek (ponč) bez tepelně přelepených švů bude do konce roku rozšířena o ponča s lepenými švy, které zákazníci stále více požadují. Tyto pláštěnky lze rovněž používat jako jednoduché přístřešky. U turistického ošacení chceme rozšířit produkci lehkých větrovek a stále pokračovat ve výrobě osvědčených zimních bund. Plánů, elánu, nápadů a myšlenek mám dost, chybí mi jen drahocenný čas, někdy i člověk, který by pomohl velice rychle uvést mé nápady do praxe,“ končí Pavel Šmic. Že o spacáky zájem skutečně je, mohu potvrdit z návštěvy v Berouně. Během necelé hodiny snad neuplynula ani minuta, aby někdo nežádal informace či přímo objednával zboží. Kipling měl v případě Pavla Šmice pravdu. Za solidními výsledky se však skrývá nikdy nekončící práce, velké nervové vypětí i částečná ztráta soukromí. Nezáviďte, zkuste to i vy!

MILAN MANDA

Pavel Šmic
šití sportovních potřeb
Vorlova 896/30
266 01 Beroun
tel./fax: 0311/62 58 26
mobil: 0602 325 418
e-mail: condor@spacaky.cz
www.spacaky.cz

TIP NA VÍKEND: DUNAJEC

Dunajec je tradiční vodácké lákadlo. Ze staré československé kilometráže lze vyčíst, že se jedná o jednu z vodácky i krajinářsky nejzajímavějších řek na československém území. V nových mapách a na internetu však lze zjistit, že v posledních desetiletích přibyla soustava vodních děl, která prakticky zamezila posloupnému putování po řece.

Přestože se z médií pravidelně dovídáme, že Polsko je na cestě do EU dále než Česko, každý si všimne rozdílů v životní úrovni mezi oběma zeměmi ihned po překonání hranic. Dálniční síť je ve fázi rozpředenosti, proto je výhodnější se dopravovat přes Slovensko. Polské hlavní tahy totiž využívá obrovský počet rozličných dopravních prostředků, od autobusů s neustále otevřenými dvířky motoru (aby se nepřehřál – polské konstruktéry patrně jiné řešení nenapadlo), maluchů, až po všelijaká zvířecí spřežení, takže to moc nejede a spíš se stojí a na něco čeká. Zajímavou kategorií jsou vesnice. Obvykle se skládají z hodně a zase málo špičatých, několika hranatých a páru původních domů, sem tam se objeví nějaká salaš či stodola a do toho všeho se píchne futuristický kostel. Největším neštěstím polského lidu, a stejně tak i turistů přišedších do Polska, je ale cena pití. Za nejlevnější pivo dáte v obchodě 25 korun, v hospodě úměrně více (od 30 Kč více). Jídlo je už přijatelnější, ale přesto se raději důkladně předzásobte v Čechách.

Dunajec vzniká soutokem Černého a Bílého Dunajce těsně pod městem Nowy Targ. Ten leží nedaleko paty Vysokých Tater, samozřejmě z polské strany. Splutí lze proto spojit s méně známými tatranskými treky. Poláci ale berou hory jako zboží pro turisty, a ti se proto často musí smířit s poplatkem za pouhý vstup do některých atraktivních lokalit, například při výstupu na Rysy z polské strany. Podobnou praxi jsme zažili i v Pieninách, kde se na vyhlídkové vrcholy Sokolnica a Tri Korony opět nedostane ten, kdo nezaplatí…

Výstavba dvou přehrad prakticky ukončila éru plynulého splouvání Dunajce. Z ní tak zůstaly pouhé dvě etapy. Někteří vodáci spojují splutí Dunajce s plavbou po Černém a Bílém Dunajci a Bialce. Tato alternativa je však závislá na stavu vody zmíněných toků, které jsou značně nestabilní.

Jistý začátek lze naplánovat v Nowém Targu. Tato první turisticky splavná část Dunajce však není nijak zvlášť vodácky vyhledávaná, podobných turistických úseků najdeme dostatek i v Česku. Řeka zde klidně plyne podhůřím připomínajícím Podkrkonoší, dosahuje šíře Lužnice pod Táborem, ale její údolí není zdaleka tak sevřené. Voda však není hnědavá a teplá, ale čirá a ledová. Plavbu narušují čtyři nesjízdné jezy, z nichž jeden byl ve výstavbě. Všechny však šlo přenést bez jakýkoliv problémů. Až posledních několik kilometrů plavby přichystá trochu peřejí a kličkování mezi kameny na úrovni cca WWII. Vzápětí však přijde vzdutí přehrady a je lépe zakotvit nedaleko vesnice Debno. Tam je vedle starodávného dřevěného kostela také hlídané parkoviště v ceně 2 zlotých čili 20 Kč, kde lze s jistotou zanechat auta.

PIENINSKÝ PRIELOM

Pieninský prielom dělá Dunajec Dunajcem. Ten se zde zařezává do krásné hornaté krajiny a jako vodnatá a rychlá řeka občas pozdvihne i hladinu adrenalinu.

Sjezd tohoto úseku lze absolvovat z polské i slovenské strany, ze Slovenska je ale znatelně kratší. Začít na Slovensku a skončit v Polsku nelze, stejně jako není povoleno pouze zakotvit na opačném břehu, než ze kterého jste startovali. Potkali jsme jednou nad ránem skupinu znavených českých vodáků v plavkách, jež putovala na hraniční přechod, aby tam legálně překročila hranice a posléze si vyzvedla lodě a veškeré vybavení, které jim slovenská pohraniční policie zastavila za neoprávněné narušení hranic – vyplouvali z Polska, přistáli na Slovensku. Jak to pohraničníci zjistili, nikdo nevěděl.

Chceme-li si užít co nejdelší plavby, začneme v Polsku u vsi Stromovce Wyzne, jen kousek odtud je hraniční přechod Lysá nad Dunajcom (funguje pouze přes den), takže nečiní problém hranici legálně překonat. V případě startu na polském území pak můžeme pokračovat kamkoliv dále do polského vnitrozemí, například do Krosčenka či Tyllmanové. V prvně jmenovaném je poměrně příjemný kemp. Při nástupu ze slovenské strany budete muset opustit řeku v místě, kde státní hranice opouští řeku, tedy na konci Pienin, pohraniční policie tam má budku a všechny vodáky kontroluje. A zdá se, že ví, odkud kdo vyrazil. Pokud vám tedy stačí poznat pouze to nejlepší z Dunajce, stačí volit „slovenskou“ variantu, která je vhodná i jako jednodenní zastávka při cestě někam dále, či jako zpestření při jiné činnosti.

Řeka je zpočátku široká a přehledná, jejímu toku nebrání žádné jezy ani jiné překážky, jen občas někde vykoukne osamělý kámen. Poměrně rychle se proto dopluje do Červeného Kláštere, kde se řeka začne zařezávat do pieninského hřebene, aby ho nakonec překonala. V této fázi plavby se dostáváme do impozantního údolí s vysokými kolmými skalisky, která budeme moci obdivovat po dalších asi osm kilometrů. Řeka se zúží a zrychlí a začne občas vytvářet přehledné, ale veliké peřeje, občas se setkáte také s učebnicovými vracáky a karfioly. Velikost peřejí může ohrozit otevřenou kánoi, ostatní plavidla by měla být mimo větší nebezpečí. Ostatně, dodnes se zde úspěšně a vydatně provozuje komerční splouvání na tzv. pltích, vorech s lavicemi pro asi dvacet lidí, řízených průvodcem. Tyto pltě jako jediné narušují původní kouzlo krajiny a aby se jim člověk vyhnul, chce to dostat se do kaňonu v turisticky nezajímavých termínech, či třeba brzy ráno. V devět hodin jich je již všude plno.

Pro úsek Stromowcw Wyzne/Lysá nad Dunajcom – Kroscienko platí, co se týče řeky, informace obsažené ve staré československé kilometráži, jinak postačí mapa VKÚ Harmanec č. 103 Spišská Magura – Pieniny, kde je celý splouvaný úsek obsažen. Pro etapu z Noweho Targu je zapotřebí polská mapa, například Tatry i Podhale (1:75 000).

PETR SOCHA

Pro boje na všech frontách

Více než 350 produktů armádní výstroje a oblečení od renomovaných výrobců. Nekompromisní kvalita, extrémní životnost.

Prospekt zdarma.

Prodejna a zásilkový obchod
BULL spol. s r.o., Kotojedská 543, 767 01 Kroměříž
tel. 0634 / 33 49 77, fax 0634 / 33 49 88
e-mail bull@arbull.cz

Prodejna BULL Praha
Šlikova 14, Praha 6 - Břevnov
tel. 02 / 20 51 42 22

www.arbull.cz

bull®

NOVÝ ZÉLAND
cyklo a turistika

Vlastní silou přes deštné pralesy, ledovce, pouště, aktivní vulkány, pastviny a pobřeží. 3000 km na kole, 180 hodin na trecích během 65 dnů cestování. Před i po expedici Vám můžeme zajistit sezónní práci s pracovním povolením.

Cestování 16. 12. 2001–20. 2. 2002 **Cena** 35 000 Kč + letenka

Pořádá **Rajbas Klub**, kancelář Nová 22, 679 61 Letovice
tel.: 0501 476647, 0607 534274, www.rajbas.cz, rajbas@email.cz

INZERCE

TIMEX Hodinky pro všechny věkové skupiny

V životě lidském nás doprovázejí věci, o kterých nevíme, kdy vznikly, za jakým účelem byly vyrobeny, kdo byl jejich vynálezce,neznáme další fakta o nich, neboť jsou tak samozřejmé, že o nich vůbec nepřemýšlíme. Patří mezi ně třeba brýle, klíče, jídelní příbory, zcela jistě pak hodinky. Funkce hodinek se s průběhem staletí evidentně mění, z věci, poskytující jen základní údaje o čase se stává univerzálnější prostředek, ovlivňující i myšlení, ekonomický vývoj národů i jednotlivců všeobecně. Doba, kdy měl jedinec hodinky prakticky na celý život, patří minulosti. Nyní, kdy mají hodinky stále více multifunkční charakter, ale zároveň jsou více specializované jen na určitý druh činnosti není výjimkou, že stále více žen i mužů vlastní tyto tolik potřebné věci několikery, pro reprezentaci, běžné nošení či využití k aktivitám ve volném čase, včetně sportovních.

Z HISTORIE VÝROBY HODINEK V USA

Tak jako v jiných společnostech, předcházela výrobě kapesních hodinek produkce nástěnných hodin. Jedním ze středisek vznikajícího hodinářského průmyslu se stal stát Connectitut, kde muž jménem Chauncey Jerome založil v roce 1837 první ještě tehdy manufakturu na výrobu dřevěných hodin v Bristolu. Prudce se rozvíjející výroba, ovlivněná enormním zájmem okolních farmářů, dala impuls k vytvoření daleko větší továrny v blízkém Waterbury. V roce 1857 vzniká Waterbury Clock Company, předchůdce současné multinacionální společnosti U.S. Time. Již koncem předminulého století se rozbíhá razantním tempem i výroba kapesních hodinek, které i zásluhou famózního obchodníka Roberta Ingersolla, který začal úzce spolupracovat s Waterbury Clock, rychlým tempem doslova zahltily především evropský trh. Značka Yankee se počátkem minulého století stala v Evropě doslova pojmem, synonymem USA.

Dalším velkým mezníkem se v historii hodinářského průmyslu v USA stává období druhé světové války, kdy norský byznysmen Thomas Olsen, který uprchl do USA přes Velkou Británii před nacisty, kupuje majoritní balík akcií Waterbury Clock. Spolu s ním přichází do nyní již U.S. Time další Nor, Joakim Lehmkuhl, jeden z předních vůdců protinacistického odboje v mateřské zemi, který se později stává vůdčí postavou společnosti dalších desetiletí. V roce 1942 byla také za rekordních 88 dnů postavena nová továrna v Middlebury nedaleko Waterbury s vybavením světové úrovně, včetně dokonalé klimatizace. Její produkce však byla pochopitelně zaměřena pro válečné účely.

Po skončení druhé světové války dochází doslova k boomu U.S. Time, která se postupně stává multinacionální společností s diverzifikovaným výrobním programem, kde však stále mají rozhodující úlohu hodiny a hodinky rozmanitých tvarů a velikostí. Již v padesátých letech se výrazněji orientuje i ve světě sportu, kdy uvádí na trh vodotěsné hodinky, ale i další modely, mj. pro golfisty, boxery. Hodinky Timex nosil v padesátých letech třeba známý boxer Rocky Marciano či golfová star Ben Hogan.

Šedesátá léta minulého století jsou charakteristická internacionalizací společnosti na více světadílech. Není bez zajímavosti, že firma vyráběla ještě koncem šedesátých let dva milióny kusů kamer Polaroid a šest set tisíc fleší v Little Rocku, další základné U.S. Time. Její produkce obsahovala i stabilizační systémy pro rakety, přístroje pro leteckou kontrolu aj. Společnost se významnou měrou podílela i na programech NASA. V šedesátých létech také vznikají výrobní komplexy

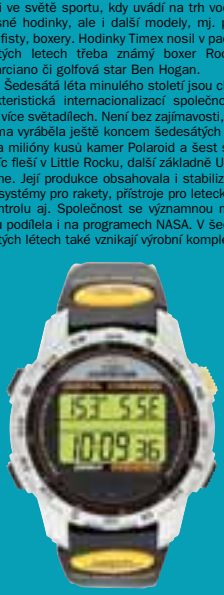

i mimo území USA, mj. v Torontu, Portoriku, z evropských zemí pak ve Skotsku, tehdy západním Německu či ve Francii. Od počátku šedesátých let se z U.S. Time stává superstar světového hodinářského průmyslu.

V letech sedmdesátých, zejména však v osmdesátých dochází i v hodinářském průmyslu k převratným technologickým změnám. Začíná proces miniaturizace hodinek, objevují se digitální strojky, hodinky s počítačovou technikou. Bill Gates, velká postava komputerů záhy pochopil, že i hodinky jsou možností k přenosu dosud nevídaného množství informací a prezentuje Timex Data Link.

Devadesátá léta přinášejí novou dimenzi při používání hodinek. Mimo stále pokračující tendenci uchovat co nejvíce informací i prostřednictvím hodinek dochází i k využití modelů Timex při sportovních a outdoorových aktivitách, ale i ke kontrole zdravotního stavu jednotlivců. Proto také věnuje U.S. Time, multinacionální společnost, těmto novým tendencím mimořádnou pozornost a přichází každý rok s desítkami nových modelů z produkce velkých výrobních komplexů v Little Rocku a z nového závodu na filipínském ostrově Cebu.

Také plejáda obdivovatelů a příznivců hodinek Timex se v posledních letech podstatně rozšířila. Snad nejznámějším protagonistou hodinek Timex je bývalý prezident Clinton, z hollywoodských hvězd pak třeba novodobá virtuální hrdinka počítačových her Lara Croft, představovaná herečkou Angelinou Jollie.

TIMEX A ČESKÁ REPUBLIKA

Po kolapsu východního bloku koncem osmdesátých let minulého století dochází k výraznému nárůstu zájmu U.S. Time o tento obchodně zajímavý trh. O aktivitách společnosti v ČR hovoří generální ředitel Timex, spol. s r.o., Viktor Fiala.

„Na počátku devadesátých let byla založena Timex spol. s r.o., která v současnosti řídí aktivity firmy nejen v ČR, ale také na Slovensku. Zpočátku byla distribuční politika prováděna prostřednictvím distributorů, kteří zboží dodávali do maloobchodní sítě, především hodinářům, klenotníkům a zlatníkům, z malé části i do sportovních obchodů.

Zásadnější změna proběhla až v roce 1999, kdy v důsledku vývoje na českém trhu došlo ke změně distribuční politiky. Veškeré dodávky zboží pro maloobchod nyní provádíme sami v rámci činnosti firmy na území ČR a Slovenska. Změna distribuční politiky výrazně přispěla ke zlepšení obchodních výsledků společnosti na tomto teritoriu, kdy jsme za velmi krátkou dobu dokázali téměř zdvojnásobit počet prodaných hodinek. Český trh je specifický tím, že se zde objevuje velké množství neznačkových výrobků a tlak výrobců zejména z Dálného východu je silný. Obecně však platí, že spotřebitelé inklinují k renomovaným značkám. Pokud budeme srovnávat naši pozici s okolními středoevropskými státy, co se týče prodeje na jednoho obyvatele je na tom ČR rozhodně nejlépe.

Filozofií firmy je nabídnout zákazníkům všech věkových skupin kvalitní výrobek s příznivým poměrem užitná hodnota a cena. Proto první výrobky firmy jsou určeny dětem ještě předškolního věku, které se teprve učí co vlastně hodiny znamenají a k čemu slouží. Hodinky včetně speciální mnemotechnické pomůcky tzv. time teacher mají výrazné barevné provedení a děti na nich poznávají co je hodina, minuta či sekunda a učí se s nimi pracovat. Dalšími modely jsou typicky dětské hodinky v mnoha variantách, hodinky pro náctileté, vyznačující se až extravagantním provedením včetně zobrazovaní různých hesel. Portfolio nabízených výrobků je široké, velkou předností je nápaditý design a rozsáhlá inovace modelů pro každý rok.

Speciální skupinu tvoří hodinky pro sportovní účely a outdoorové aktivity. Sportovní hodinky dělíme na 2 základní oblasti Ironman Triathlon a Performance Sport. Ironman Triathlon je název nejtěžšího a prestižního triatlonu na světě, který je každoročně pořádán na Havajských ostrovech. Díky tomu, že značka Timex je jedním ze sponzorů, máme jako jediní právo používat tuto značku na svých hodinkách. Z řady Performance Sport bych rád podtrhnul hodinky řady Reef Gear, což jsou hodinky určené pro vodní sporty, ale ne potápěčské a dále řady Rush, což jsou především dámské hodinky se zaměřením na fitness.

U vybraných sportovních hodinek lze nalézt parametry jakými jsou např. 100 paměťových míst (overlaps), nebo speciální funkci i-control. Tato funkce umožňuje velmi jednoduché a přehledné nastavování údajů na hodinkách prostřednictvím korunky nebo kombinací korunky a otočného kroužku po obvodu hodinek.

Hodinky pro outdoorové aktivity nesou označení Expedition a patří tradičně k nejprodávanějším modelům v celém produktovém portfoliu firmy.

Z hlediska inovací připravujeme na říjen uvedení zcela nové řady Helix na trh, která díky svému designu, velmi příznivé ceně a rozšíření počtu funkcí například o výškoměr, tlakoměr, nebo hloubkoměr jistě osloví zákazníky z řad aktivních sportovců, amatérských horolezců, potápěčů a dalších.

Další novinkou bude uvedení speciálního modelu s GPS, který na jednu stranu umožní na jakémkoliv místě na zeměkouli určovat vzdálenost, rychlost i další parametry, ale na druhou stranu bude uživatelsky velmi příjemný. Uvedení této novinky předpokládáme na jaře příštího roku.

Obecně platí, že hodinky Timex poznáte velice snadno díky 2 hlavním faktorům. Tím

TIMEX
TIMEX, spol. s r. o.
Jankovcova 2, 170 88 Praha 7
Tel.: 0602 321 094
Tel.: 02/66 78 34 91
Fax: 02/66 71 12 00

prvním je určitě design a tím druhým je funkce Indiglo, která díky speciálnímu čipu umožňuje dokonalé osvětlení celého displeje nebo ciferníku.

Naše dosavadní zkušenosti ukazují, že největší zájem českých uživatelů je o sportovní hodinky a o modely Expedition určené k outdoorovým aktivitám. Velmi nadějně vypadá i předběžný zájem obchodníků o novou řadu Helix, která se začne prodávat přibližně za měsíc. V současné době rozšiřujeme naši distribuční síť sportovních prodejen, kde lze koupit hodinky Timex, výhradně však jen pro sportovní využití nebo outdoorové aktivity.

Kromě značky Timex jsou ve výrobním portfoliu i další značky. V kategorii first line jsou to Carriage a Acqua, kde zásadní roli hraje design a cena. Mimo těchto značek vyrábí firma hodinky značky Timberland pro stejnojmenný řetězec, který je v Americe, ale i v západní Evropě synonymem značkového oblečení pro outdoorové aktivity. U nás zatím tento řetězec zastoupen není a proto povědomost této značky v ČR je velmi nízká a nepočítáme se zásadním nárůstem prodeje v dohledné době,“ končí Viktor Fiala.

MILAN MANDA